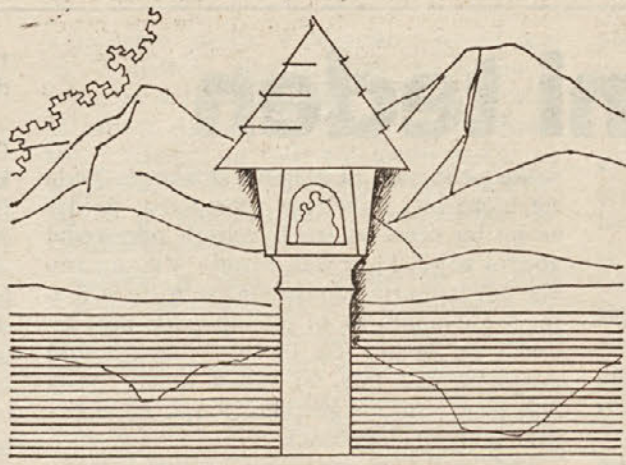

NAS TEDNIK

**KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO**

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt **P. b. b.**

LETO XIX / ŠTEVILKA 49

CELOVEC, DNE 7. DECEMBRA 1967

CENA 2.— SILINGA

Koroški deželni zbor in Slovenci

Pretekli teden je bila deželna politika v znamenju deželnozbornske razprave o proračunu za leto 1968. Kljub temu da so bila tokrat v ospredju predvsem gospodarska vprašanja, je bila močno razgibana tudi debata o kulturnem položaju dežele. Kot vsako leto, je bilo sproženih tudi mnogo vprašanj v zvezi s slovensko manjšino na Koroškem. Da o slovenskih kulturnih prilikah in potrebah nihče od deželnih poslancev ni spregovoril, pa spada k posebnostim dežele in koroškega deželnega zbora.

Ker doslej še nobena večinska stranka ni prenesla na deželnozbornski listi na izglednem mestu zavednega Slovenca, nihče ni v stanju, prikazati v koroškem deželnem parlamentu tudi dejanskega kulturnega, gospodarskega in političnega položaja dežele. To stanje bo trajalo tako dolgo, dokler ne bodo čutili večinske stranke resnično potrebo po tem, da zajamejo deželno problematiko v vsej širini in globini, da izluščijo perspektive glede na specifični položaj dežele, kar seveda brez sodelovanja Slovencev ni mogoče. Prepričani pa smo, da bo razvoj koroške stranke k temu prisilil, kajti tudi spricho političnega položaja naše države morajo pripadniki slovanskih manjšin politično življenje v Avstriji le obogatiti.

Ker se nihče od poslancev koroškega deželnega zbora ni zavzel za to, da bi bile upravičene zahteve manjšine v debati vsaj sprožene ter tudi nihče ni smatral za potrebno, opozoriti glede na njen gospodarski in kulturni položaj močno zapostavljeno slovensko manjšino v deželi, ponovno poudarjamo: Deželni proračun negira v celoti prebivalstvo slovenske narodnosti v deželi. Govori sicer o podpori raznovrstnim kulturnim ustanovam, dijaškim domovom, šolam, organizacijam, nikjer pa ni postavke za kulturno-prosvetno delo Slovencev v deželi, nikjer postavke za slovensko gospodinjstvo in kmetijsko šolstvo, nikjer besede o potrebi po ustanovitvi slovenskega kulturnega referata pri koroški deželni vladi, nakazal nihče ni potrebe po ustanovitvi slovenskega kulturnega ali znanstvenega inštituta, nihče ni govoril v zvezi s prizadevanji dežele po lastni univerzi o možnostih, ki se ponujajo glede na geografski položaj dežele ob stičišču treh jezikovnih in kulturnih prostorov, nobene besede ni bilo spregovorjene o tem, da državna pogodba predvideva enakopravnost slovenskega prebivalstva tudi glede priznanja slovenskega uradnega jezika, dvojezičnih napisov itd., da ne govorimo o vrsti šolskih vprašanj, ki so ostala doslej nerešena.

Kar je bilo po predstavnikih Avstrijske ljudske stranke izpovedanega o našem vprašanju v deželnem zboru pozitivnega, je strankino glasilo z dne 2. decembra, ko je objavilo do Slovencev povsem nestrpno stališče — in čeprav pod »vzglavjem« Pisma bralcev —, spet enkrat v prid nemško-nacionalističnim krogom v deželi izenačilo.

Deželna poslanca Kalt in Lubas sta odločno zavrnila delovanje nestrpnosti v velikovškem okraju. V tej zvezi je poslanec Lubas dejal: »Wir können nicht gutheißen, daß etwa ein Dutzend Leute 30.000 andere in Unruhe versetzen«. S čimer je bilo tudi tem potom ponovno dokazano, da obstajajo na Koroškem organizacije, katerih delovanje je v nasprotju z duhom in besedilom državne pogodbe.

Vendar o tem koroški deželni glavar, ki bi se moral kot vrhovni predstavnik dežele zavzemati za čim prejšnjo realizacijo člena 7 državne pogodbe, molči. Prav v teh zadevah bi moral razvijati v interesu enakopravnosti obeh narodov v deželi iniciativnost, katero na tem področju po deželnem glavarju v vsakem oziru pogrešamo.

Nasser za ponovne stike z ZDA Sovjetski bombniki v Egiptu

V nedeljo je prispela v Egipt na prijateljski obisk eskadra sovjetskih bombnikov tipa »Tupolev 16« in izvedla nad Kairo demonstrativni polet. To je bil prvi sovjetski letalski obisk te vrste. Do sedaj je pristajala v egiptčanskih pristaniščih, od spora z Izraelom, samo sovjetska vojna mornarica.

Izraelski časopisi spominjajo na to, da so Sovjeti takoj po vojni z Arabci poslali na Srednji vzhod Egiptu letala na dolge proge ter da so Egiptčani dali sovjetskemu letalstvu na razpolago svoja letališča. »Bombniki so v Egiptu kot svarilo Jarringu, posredovalcu Združenih narodov med obema strankama. Torej hočejo Sovjeti svojo dosedanjo politiko na Srednjem vzhodu nadaljevati,« je pisal list »Yediot Achronot«.

Sirija se je uklonila Sovjetom

Sirski ministrski predsednik Sajen, ki je bil na obisku v Sovjetski zvezi, je nazadnje le moral kloniti zahtevam Moskve, kot so to javili v uradnem sporočilu. Sirija je namreč prav tako kot Alžirija zavzela že takoj po vojni na Srednjem vzhodu nasproti Izraelu radikalno politiko in bojko-

tirala vse arabske konference. Ob koncu svojega obiska je Sajen izjavil, da hoče Sirija ponovno sodelovati z Združeno arabsko republiko (Egiptom).

Nasser išče stikov z ZDA

Iz poluradnih virov se je v Kairu izvedelo, da je Egipt predlagal Združenim državam Amerike, naj bi zopet vzpostavili diplomatske odnose med obema državama, ki so bili v izraelsko-arabski vojni prekinjeni (Egipt sam je namreč bil tisti, ki je pretrgal stike z ZDA). V Kairo odnosno v Washington bi se vrnila poslanika.

Isak Rabin razrešen dolžnosti

Iz Tel Aviva so sporočili, da so izraelskega glavnega poveljnika štaba Isaka Rabina, ki je imel največ zaslug za zmago v vojni, razrešili vseh funkcij te službe. Sedaj 44-letni general je vodil štiri leta izraelski glavni štab, torej eno leto dlje kot običajno. Sodijo, da bo šel Rabin za veleposlanika v Washington. Za njegovega naslednika, kot glavnega poveljnika štaba, so imenovali brigadnega generala Chaima Bara-Levdera, rojenega leta 1924 v Avstriji.

KATOLIŠKA PROSVETA priredi

NA DRUGO ADVENTNO NEDELJO, 10. DECEMBRA, OB 14. URI V FARNI
DVORANI V ŠKOCIJANU

KONCERT MARIJINIH PESMI

Sodelujejo cerkveni zbori iz Dobrle vesi, Kazaz, Obirskega in Želinj, Pliberka, Rebrce, Škocijana, Šmihela in St. Vida v poedinah nastopih in skupnem nastopu pod vodstvom g. Tomaža Holmarja. Med odmorom svira mladinski orkester z Rebrce. Fežijski prispevek 10.— šil. Gojenke servirajo topel čaj. Vse ljubitelje ubranega petja, naših ljudskih in umetnih Marijinih pesmi ter vse prijatelje duhovno-kulturne prosvete

iskreno vabi
Katoliški delovni odbor

Tajni pogovori med Bonn in Kremljem Pogajanja o nenapadnem paktu

Med vladama Zahodne Nemčije in Sovjetsko zvezo se vršijo tačas pogajanja o nenapadnem paktu. To je javil v radijskem intervjuju vodja frakcije Socialistične stranke Nemčije Helmut Schmidt.

Helmut Schmidt je dejal, da je zahodnonemški zunanji minister Willy Brandt že spomladi letos predlagal Sovjetski zvezi izmenjavo izjav, da bi se obe deželi odpovedali uporabi vsake sile. Tedaj je namreč Kremlj odgovoril, da mora Bonn izmenjati take izjave o odpovedi uporabe sile z Vzhodno Nemčijo.

V radijskem intervjuju je H. Schmidt rekel, da so se pričeli medtem med Bonn in Moskvo resni pogovori o tej zadevi.

Dokaz za to je bila tudi razprava v koroškem deželnem zboru. Ponovno je pokazala, da dežela nima nobenega manjšinsko-političnega koncepta. Le tako je razumeti, da prevzemajo v manjšinskih vprašanjih iniciativo v vedno večji meri sile, ki zavestno in vsestransko ogrožajo slovenski življenj na Koroškem.

Na kateri diplomatski ravni se vršijo ti pogovori in kdo se jih udeležuje, ni znano. Memorandum (diplomatsko sporočilo) o politiki Zahodne Nemčije, ki so ga te dni izdali v Bonnu, je vzbudil v svetu pravo senzacijo. Predsednik »Združenja za nedeljivo Nemčijo« W. W. Schütz je v spomenici, naslovljeni na zveznega kanclerja Kiesingerja predlagal, naj bi navezali državno-pravne odnose z Vzhodno Nemčijo. To pa

Zborovanje učiteljev dvojezičnih šol

Pod vodstvom okrajnih šolskih nadzornikov S. Mariritscha in R. Vouka so v torek v Šmihelu pri Pliberku zborovali učitelji dvojezičnih ljudskih šol velikovškega okraja. Ob tej priliki so soglasno ugotovili, da je pouk na dvojezičnih šolah v didaktičnem in pedagoškem pogledu na isti ravni kot na enojezičnih - nemških šolah.

Z vso odločnostjo pa so učitelji na zborovanju zavrnilo trditve in zlonamerno širjenje vesti v zvezi s poukom na dvojezičnih šolah, ki samo kalijo dobro sožitje obeh narodov tega okraja in v deželi.

O B J A V A

Na Državni gimnaziji za Slovence zaključimo 1. tromesečje 9. decembra 1967 z razdelitvijo spričeval.

V soboto, 16. decembra 1967, je ob 10. uri dopoldne v modri dvorani Doma glasbe občini zbor »Združenja staršev«. Istega dne popoldne od 13. do 17. ure je na šoli »Dan staršev«.

Starši imajo priložnost, da se z vsemi profesorji pogovorijo o učenem uspehu svojih otrok.

Ravnateljstvo

„Heimatdienst“ toži

Predsednik koroškega »Heimatdienst« Heribert Jordan je vložil zaradi izjav, ki jih je podal predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Inzko pri zadnjem razgovoru v zvezi s prepovedjo »Heimatdienst« v uradu zveznega kanclerja, tožbo pri okrajnem sodišču na Dunaju. Predsednik »Heimatdienst« se čuti prizadetega, ker je dr. Inzko izjavil, da Avstrija ne more dopuščati delovanja organizacij, ki je naperjeno proti državnim interesom. Med te organizacije spada »Kärntner Heimatdienst«. Zato je dr. Inzko zahteval na Dunaju njegovo prepoved. Tako prepoved predvideva izrecno državna pogodba.

Pravtako je vložil Jordan tožbo pri celovškem okrajnem sodišču tudi proti odgovornemu uredniku »Našega tednika«, g. Janku Tolmajerju, ker je »Naš tednik« objavil po razgovoru na Dunaju izjave predsednika. Prva obravnava je bila v sredo, dne 22. novembra.

Dunajska »Wochenpresse« je objavila 29. novembra v zvezi s tožbo obširnejši članek o manjšinski problematiki na Koroškem.

ÖAAB - uspeh

Pri volitvah v personalna zastopstva državnih nameščencev je bil dosežen po Zvezi avstrij. delavcev in nameščencev (ÖAAB) ter Krščanskih sindikatov uspeh, ki ga je soomogočila Klausova vlada s preudarno socialno politiko.

Medtem ko je bilo oddanih za ÖAAB v Avstriji skoraj 56 odstotkov glasov, je odpadlo na socialiste nekaj nad 33 odstotkov glasov. V osrednjih odborih bo zastopalo ÖAAB 84 mandatarjev, socialiste 59, 22 mandatov pa so dobile druge volivne skupine.

Ljubljana dobila pomožnega škofa

Na predvečer sv. Nikolaja, zavetnika ljubljanske stolnice, je vatičanski list »Osservatore Romano« sporočil novico, da je sv. oče imenoval ljubljanskemu nadškofu dr. Jožefu Pogačniku pomožnega škofa. Za to mesto je bil izbran dosedanji generalni vikar in prošt dr. Stanislav Lenič.

Novi slovenski škof dr. Lenič je bil rojen v Cerkljah ob Krki na Dolenjskem 6. novembra 1911. V mašnika je bil posvečen leta 1937. Bil je vrsto let tajnik škofa dr. Gregorija Rožmana in to v najtežjih vojnih letih. Kot toliko duhovnikov je v prvih letih po vojni v Sloveniji preživel dalj časa v zaporu. Leta 1947 je doktoriral na ljubljanski teološki fakulteti, leta 1964 postal stolni prošt in generalni vikar ljubljanske nadškofije in papežev hišni prelat.

Na Koroškem smo ga z veseljem pozdravili, ko nam je prišel izraziti sožalje ob prerani smrti prelata dr. Rudolfa Blümla, ko je zastopal ljubljanskega nadškofa in stolni kapitelj ljubljanski.

Politični teden

Po svetu . . .

VOJNA NEVARNOST NA CIPRU JE MIMO

Ves svet je tri tedne trepetal, kdaj bo pričilo na Cipru, saj je mir visel resnično na nitki, tako sta bili obe strani razjarjeni. Posebno Turčija je grozila, da bo s svojo vojsko zasedla Ciper.

Naš list je v zadnji številki poročal, da so nenadno spopadi, ki so se vneli pred tremi tedni — grško-ciprska vojska je namreč v bitki za neko turško vas ubila okoli 30 ciprskih Turkov — spravili ta del sveta na rob nove vojne. Te spopade je po vesteh svetovnih listov namenoma povzročil general Grivas, ki je poveljeval grškim enotam na Cipru. Turčija je zato zahtevala odpoklic generala in pa umik grške vojske (kakih 20 tisoč vojakov z otoka. Ker Grčija ni takoj ustregla turškim zahtevam, ki so bile enake ultimatumu, je bilo pričakovati vsak hip izbruha vojne. V ta zamotani položaj so takoj posegli glavni tajnik Atlantske zveze Manlio Brosio, Johnsonov osebni odposlanec Cyrus Vance in U Tantov odposlanec Bennett. Ti trije so razvili izredno diplomatsko aktivnost, ki je rodila pozitivnih uspeh, kajti Grčija je privolila v umik rednih čet s Cipra in odpoklic generala Grivasa.

Grški zunanji minister Pipinelis je izjavil: »V glavnem smo rešili zadevo, vendar je treba še nekaj malenkosti razčistiti.« Ko je Johnsonov odposlanec Vance odpotoval iz Aten, je dejal, da je mir zagotovljen, medtem ko je U Tantov odposlanec Bennett pred odhodom v New York izjavil, da so glavna pogajanja v Atenah, Ankari in Nikoziji potekala v smeri, da je treba grško vojsko polagoma umakniti z otoka in nadomestiti z enotami Organizacije združenih narodov.

Kako si zamišljajo ureditev ciprske krize?

- Najprej bi zmanjšali število turških in grških čet na otoku tekom dveh mesecev na 950 (grških) in 650 (turških) vojakov, kot je bilo določeno prvotno v pogodbi.

- Zmanjšali bodo ciprsko narodno gardo od 10.000 na 5000 mož.

- Mir na Cipru naj bi dosegli s pogajanjem med obema ljudstvom.

- Organizacija združenih narodov, Združene države Amerike in Atlantska zveza morajo jamčiti ozemeljsko nedotakljivost in neodvisnost otoka.

- Žrtvam ciprskih Turkov bodo morali povrniti škodo.

- Prebivalstvo otoka mora oddati vse orožje, ki sta ga med krizo obe strani razdelili med ljudstvo.

DE GAULLOVA TISKOVNA KONFERENCA

V ponedeljek, 27. novembra, je imel francoski predsednik de Gaulle tiskovno konferenco, na kateri je najprej govoril o notranjih vprašanjih, zatem pa o najvažnejših vprašanjih zunanje politike. V začetku je podal sliko gospodarstva, finančne in socialne politike Francije.

Zatem je izjavil, da teži Francija za tem, da s svojim gospodarskim razvojem napravi konec ameriškim investicijam. Dejal je, da ne gre toliko za ameriško premoč, kolikor za inflacijo v dolarjih, ki jih Združene države Amerike izvažajo za zaveso »Gold Exchange Standard«. Pripomnil je, da je značilno, da celotni znesek primanjkljaja ameriške plačilne bilance predstavlja že osem let celotni znesek ameriških investicij v državah zahodne Evrope. Zato Francija stremi za tem, da se napravi konec tej zlorabi v interesu vsega sveta in samih ZDA, za katere primanjkljaj plačilne bilance in inflacija nista nič manj obsojana vredna kakor za druge. »Mogoče je, da so sunki, ki se sedaj čutijo, ne da bi imela Francija pri tem kaj opraviti, pripeljali do razvrednotenja funta šterlinga in ogrožajo dolar, in konec koncev vodijo k obnovitvi mednarodnega denarnega sistema, ki temelji na nespremenljivosti, nepristranosti, univerzalnosti, ki so prednosti zlata.«

De Gaulle je nato odgovoril na razna vprašanja v zvezi s Srednjim vzhodom in s stališčem, ki ga je zavzela Francija. Glede tega vprašanja je treba skleniti sporazum.

Če se sklene tak sporazum, je Francija pripravljena politično, gospodarsko in vo-

jaško prispevati za njegovo izvajanje. Toda ne more biti nobenega sporazuma, dokler se ne bo eden od štirih velikih odpovedal zoprni vojni, ki jo vodi drugje. Vse je namreč povezano na današnjem svetu. Brez drame v Vietnamu ne bi bilo spopada med Izraelci in Arabci. Če bi se v jugovzhodno Azijo povrnili mir, bi vzhod kmalu našel mir zaradi splošnega pomirjenja, ki bi si dilo takemu dogodku.«

De Gaulle je nato govoril o sodelovanju Francije s Quebecom in je v glavnem ponovil, kar je bil že večkrat izjavil, da je vprašanje Quebec francosko nacionalno vprašanje: »Ne zato, da bi imeli tam kake teritorialne zahteve, temveč zaradi tega, ker nam je pri srcu ohranitev te francoske narodne skupine. Naša dolžnost je, da ji nudimo prijateljstvo in pomoč.«

EWG in Velika Britanija

Govoril je zatem o vstopu Velike Britanije v skupno tržišče. V začetku je dejal, da bi bilo zelo lepo za Evropo, če bi lahko postala bratska in organizirana skupnost, v kateri bi vsak narod užival svojo blaginjo in varnost, ter je dodal: »Toda realnost je tu in je odvisna od tega, ali se to upošteva ali ne, da politika lahko postane zelo plodna umetnost ali pa prazna utopija.«

De Gaulle je dejal, da gre za to, ali bi se sedaj Velika Britanija lahko priključila zahodnoevropski skupnosti, ne da bi se razbilo to, kar je sedaj. Dejal je, da je Velika Britanija z izrednim vztrajanjem in z izredno naglico zahtevala začetek pogajanj, in zadnji valutni dogodki so morda nekoliko osvetlili nekatere razloge za to.

Nato je de Gaulle našel vrsto primerov nasprotovanja Velike Britanije evropski gospodarski skupnosti ter jih je razdelil v štiri dejanja in pripomnil, da se sedaj razvija peto dejanje, ko Velika Britanija postavlja svojo kandidaturo.

Govoril je o neskladnosti britanskega gospodarstva z gospodarstvom šestih in dejal, da Francija ne more sedaj začeti z Veliko Britanijo in z njenimi sodružnicami pogajanj, ki bi pripeljala do uničenja evropske konstrukcije, kateri ona pripada, in to »ne bi bila pot, po kateri se lahko gradi Evropa sama in zase, tako da ne bo odvisna od gospodarskega, valutnega in političnega sistema, ki ji je tuj.« Da bo Evropa lahko ustvarila ravnotežje z ogromno močjo ZDA, mora okrepiti vezi in pravila skupnosti. Dodal je, da je Francija pripravljena skleniti vsak sporazum v obliki, ki bi že sedaj omogočil trgovino med kontinen-

. . . in pri nas v Avstriji

DR. KARASEK: »VZHOD SE MORA SPRIJAZNITI TUDI Z INDIVIDUALNO SVOBODO

Pred kratkim je imel poslanik dr. Karasek na zveznem zborovanju Avstrijsko-sovjetskega društva na Dunaju hudo tehten in pomemben govor. V tem je dr. Karasek med ostalim tudi dejal, da pri vsem priznanju in upoštevanju velikega napredka, ki ga je dosegla Sovjetska zveza v zadnjih petdesetih letih, ne moremo govoriti samo o pozitivnih platih, o negativnih pa bi molčali.

V nujnem dialogu med obema nasprotnima miselnostma in ideološkima zajednicama (skupnostma), je človek v središču kot osnova za javni, odkriti in svobodni razgovor, je nadalje dejal poslanik: »Če gre v resnici za človeka — kot individuuum, potem ne moremo zatirati svobodno diskusijo, svobodo znanosti, filozofije, ideologije, vere, ustvarjalno svobodo za umetnost, tiskovno svobodo in obče svobodo posameznika.« O tem problemu dandanes tudi v komunističnem življenjskem prostoru mnogo diskutirajo, prav tako kot o problemu miroljubne koeksistence (sožitje dveh držav z različnim družbenim sistemom).

Človeku, ki živi v nesocialističnem sistemu, se nehote vsiljuje vprašanje, če v komunističnem svetu danes in jutri niso morda možne še krsitve »socialističnih zakonitosti«, kakor se je to dogajalo pod stalinistično ero (dobo) komunizma.

V nadaljevanju je poslanik dr. Karasek govoril o dolžnostih, ki jih morata izpolnjevati i Sovjetska zveza kot Avstrija po letu 1955: Avstrija se mora natančno držati svoje nevtralnosti, da bi mogla ohraniti in očuvati svojo neodvisnost. Sovjetska zve-

talnimi državami ter Veliko Britanijo, skandinavskimi državami in Irsko.

De Gaulle so vprašali, kaj bo po de Gaulle. De Gaulle je dejal, da se vse nekoč konča in ima svoj čas. »Po de Gaulle je lahko nocoj ali čez šest mesecev ali čez eno leto ali pa čez pet let, kajti tedaj poteče njegov mandat.« Pripomnil je: »Toda če bi hotel pri nekaterih povzročiti smeh, pri drugih pa godrnjanje, bi rekel, da to lahko traja še deset, petnajst let, toda prav zares tega ne mislim.«

Na koncu je de Gaulle dejal, da bo prišel čas, ko bo francoska ustava z vsem, kar vsebuje, postala politično »naša druga narava, na vsak način pa pritiče predsedniku republike varovati ustavo in usmerjati politiko Francije ves čas, ko je edini predstavnik vsega francoskega ljudstva.«

PO RAZVREDNOTENJU FUNTA ŠTERLINGA

Naš tednik se je le na kratko dotaknil razvrednotenja britanskega funta v številki 47, pod naslovom »Nobeno razvrednotenje avstrijskega šilinga«. Zato sedaj nekaj več o tem.

Skoraj ves čas od sredine novembra so gospodarski izvedenci napovedovali razvrednotenje funta šterlinga kot edino možno rešitev iz krize, ki je v zadnjem času zajela angleško gospodarstvo. V resnici je finančni minister James Callghan sporočil, da je vlada odredila 14,3-odstotno razvrednotenje funta šterlinga.

Nov tečaj funta šterlinga nasproti dolarju je zdaj 2,40 dolarja za funt, medtem ko je bil poprej 2,80 dolarja. Poprej je veljal funt šterling 72.— šilingov, zdaj se je njegova vrednost znižala na 62.— šilingov. Minister Callghan je hkrati tudi napovedal, da so obrestno mero povišali od 6,50 na 8 odst.

To je po drugi svetovni vojni drugo razvrednotenje funta šterlinga, ki gotovo pomeni nepopularen ukrep, ki ga je Wilson doslej vztrajno odbijal. Prvo razvrednotenje je izvršila prav tako laburistična vlada leta 1949. Gospodarstveniki in finančniki so sicer takoj ugotovili, da gre za razvrednotenje srednjega obsega, ki ne bo prehudo zadelo ljudi in denarne zavode, ki hranijo večje količine angleške valute. Treba je namreč pripomniti, da je funt šterling poleg dolarja druga pomembna »rezervna« valuta, ki jo nekateri emisijski zavodi hranijo kot kritje denarnega obtoka.

Veliki Britaniji je sledilo 16 držav in devalviralo valute. Mednarodni monetarni sklad in mnoge nacionalne banke bodo podprle funt. Velika Britanija je že doslej dobila za okrog 3 milijarde dolarjev posojila.

za na drugi strani pa mora tudi razumeti Avstrijo, ko je podvzela ukrepe za varstvo politične neodvisnosti s tem, da navezuje gospodarske stike po nujnosti.

Politična neodvisnost je lahko prav tako ogrožena po enostranski gospodarski odvisnosti, kakor tudi, če se gospodarsko izolira (osami). Kot si Avstrija ne more dovoliti, da bi vladala neka napetost s Sovjetsko zvezo, tudi slednji ne more biti vseeno, s kakšnimi skrbmi in težavami se mora boriti neodvisno, svobodno malo ljudstvo.

S čestitkami k vzponu Sovjetske zveze v vrsto ene izmed obeh velesil sveta, je dr. Karasek povezal resno željo, da bi si obe vsakokratni vladi bili svesti, da sta njih deželi sili prve vrste, ki nosita odgovornost za nadaljnji tek človeške zgodovine.

VELIKE SPREMEMBE V AVSTRIJSKI ZUNANJI SLUŽBI

V prvih mesecih prihodnjega leta bo podvzela Avstrija obsežne premeštitve in nova imenovanja poslanikov in veleposlanikov v zunanji službi.

Za nove veleposlanike odnosno poslaničke so določeni:

- Za poslanika v Belgiji je imenovan dr. Kurt Farbowsky (do sedaj je bil vodja oddelka I v zunanjem ministrstvu); dosedanji veleposlanik, gospa dr. Johanna Monsechin bo prišla nazaj na Dunaj.

- Na Dansko bodo poslali poslanika dr. Georga Afuhsa (do sedaj je opravljal službo v oddelku IV zunanjega ministrstva).

- Dosedanji veleposlanik na Danskem dr. Eduard Tschöp bo premeščen v Turčijo.

- Za poslanika v Iran bo šel dr. Georg

SLOVENC

doma in po svetu

Nagrada slikarki Lidiji Osterc

Letošnje zlato pero, nagrado Beograda za najboljšo ilustracijo, je dobila ljubljanska slikarka Lidija Osterc, ki je ob tem priznanju dobila tudi denarno nagrado 300.000 starih din. Tako je odločila žirija, v kateri so bili zagrebški slikar Fedor Vajić, lanski dobitnik »zlatega peresa«, Živojin Kovačević, slikar iz Beograda in Marlenka Stupica, slikarka iz Ljubljane. V konkurenci za nagrade je bilo 24 avtorjev s 60 deli. Žirija pa je nagradila štiri avtorje, poleg Ostercve še Ančko Godec-Gošnikovo iz Ljubljane, Bogdana Kršiča iz Beograda in Božidarja Čmerkova, tudi iz Beograda. Lidija Osterc je dobila prvo nagrado za ilustracije v knjigi »Sneguljčica in druge Grimove bajke«, ki jo je izdala Mladinska knjiga v Ljubljani lani.

Umrla Ivana Fišer

V Zagrebu je bila umrla Ivana Fišer, prva dirigentka v slovenski glasbeni zgodovini. Glasbeno akademijo v Zagrebu je končala leta 1930. Študij je potem nadaljevala na salzburškem Mozarteumu, kjer je bila učenka Paumgartnerja in Krausa. Kasneje se je vrnila v Zagreb, kjer je večkrat dirigirala opernim in koncertnim orkestrom. Zadnja leta se je bolj posvetila gledališko-muzikološkemu delu. Vso svojo ljubezen do glasbe in operne umetnosti je vložila v urejanje svoje gledališke zbirke, ki je obsežna in dragocena dokumentacija iz zgodovine zagrebske Opere.

Dva mlada doktorja

Pred kratkim je na tržaški univerzi promovirala za doktorja iz naravoslovnih ved Maja Možina Fonda, na padovanski medicinski fakulteti pa za doktorja vsega zdravilstva Pavel Fonda.

Slovenska radijska igra v tujini

Pred kratkim je bila prva nemška izvedba radijske satire Matjaža Kmecla »Avtomobili«. V prevodu Mila Dora in pod naslovom »Auto Auto!« jo je izvajala radijska postaja Südwestfunk v Baden-Badenu. Prav tako pred kratkim pa je bila v švic izvajana radijska igra »Veter« Smiljana Rozmana. Radio Bern je predvajal posnetek severnonemškega radia Hamburg.

Tisnikar pojde v Pariz

Nadarjeni slovenjegraški slikar, čigar upodabljanje sveta absurda zbuja na razstavi (zadnja je bila v Kostanjevici v drugi polovici novembra) posebno zanimanje, bo razstavljal januarja tudi v Parizu.

Seyfertitz (doslej v gospodarsko-političnem oddelku za integracijska vprašanja — gospodarsko združevanje), medtem ko se bo dosedanji veleposlanik v Teheranu dr. Franz Herbatschek vrnil na Dunaj.

- Veleposlanik dr. Walter Peinsipp, ki je bil do sedaj v Izraelu, bo prevzel novo službo v Jugoslaviji.

- V Izrael bo Avstrija poslala poslanika dr. Arthurja Agstnerja (doslej je vodil osebna vprašanja v zunanjem ministrstvu).

- V Etiopijo bo šel veleposlanik dr. Wolfgang Jungwirth (do sedaj je bil v Ankari — Turčija).

- Dosedanji veleposlanik v Adis Abebi dr. Paul Zedtwitz bo premeščen v Južnoafriško republiko, dočim bo dosedanji veleposlanik v Pretoriji dr. Adolf Hobel odpoklican nazaj domov.

- Poslaniški svetnik dr. Werner Sautter (doslej vodja tiskovne in obveščevalne službe v zunanjem ministrstvu), je imenovan za Tajsko (Siam).

- Na Irsko bodo poslali veleposlanika dr. Rudolfa Baumanna (doslej veleposlanik v Bangkoku — Siamu), sedanji veleposlanik v Dublinu dr. Erich Filz pa bo upokojen.

- Sedanji veleposlanik v Libanonu dr. Breycha-Vauthier bo v teku prihodnjega leta prevzel vodstvo diplomatske akademije na Dunaju; njegovega naslednika niso določili.

V teku novega leta 1968 bodo na novo zasedena veleposlaniška mesta v Madridu in Kairu. Dalje namerava Avstrija ustanoviti veleposlaništva v Alžiriji; tu je že določen dr. Albert Filz, v Peruju veleposlanik dr. Edmund Krahl, ki je doslej vodil zadeve državljanstva v zunanjem ministrstvu. Če bo Avstrija imela dovolj finančnih sredstev, so predvidena še poslaništva v Abidžanu (Slonokoščena obala), v Kinšasi, prej Leopoldville — belgijski Kongo), v Demokratični republiki Kongu, v Manili na Filipinih, dalje v neki srednjeameriški državi in v Tirani v Albaniji.

Ob 1100-letnici obiska sv. Cirila in Metoda v Panoniji

1.

Dežela in jezik Kocljeve Panonije

Človeku se milo stoji ob dejstvu, da je domovina našega malega naroda tako razčetverjena, resnično na štiri dele raztrgana. Pa še bolj žalostno ob tem dejstvu, ki ga narod kot tak ni zakrivil, je to, da se tako malo poznamo, se tako malo drug za drugega zanimamo. Vsaj slovenski izobraženci, ki so sol naroda odn. bi to morali biti, naj bi imeli odprto oko, odprto srce in često tudi odprto roko do bratov do zadnjih mej.

Bratje na zadnjih mejah so tako rekoč vsi obrobni Slovenci, pa naj bo to jug ali sever, zahod ali vzhod. Vendar nekatere od teh vse premalo poznamo, vse premalo z njimi čutimo, vse premalo jim nudimo duhovno pomoč.

Med temi so Porabski Slovenci. Ime imajo po reki Rabi na Ogrskem, kakor je vzdihnil pesnik in kakor je šla domovinska popevka:

»Tam pri Rabi, tam je naša kri!«

Raba je reka, ki sicer izvira vzhodno od Gradca, teče pa največ po Ogrskem in se na Ogrskem tudi izliva v Donavo, in sicer pri Györu ali Raabu zapadno od Budimpešte. V svojem zgornjem toku seka reka Raba nekatera slovenska naselja in mesto Monošter ali Šentgotard in se Slovenci ob njej upravičeno imenujejo Porabski Slovenci.

Slovence ob Rabi omenjata že pesnik Stanko Vraz in zemljepisec Peter Kozler, ki je leta 1848 sestavil prvi zemljevid slovenskih dežel in v listu Slovenija 1849, št. 55-57, napisal tudi članek o »Slovenih na Ogrskem«.

Narodni buditelj in prvi informator o Slovincih preko Mure je bil Božidar Raič, raziskovalec Prekmurja pa A. Trstenjak.

Leta 1919 je severni kot Prekmurja pri-

stvo »Mrtvo Rabo«. Pravijo, da po bitki pri Monoštru leta 1664 ni mogla odnesti vseh mrtvih Turkov, ki so obležali v tej strugi, zato da si je izbrala drugo smer.

V Srebrnem bregu izvirajo potoki, ki imajo lepe nazive, kot: Turka, Breznov potok (Gornjeseniški potok), Grajka, Žida, Železni.

V deželi je več vrelcev pitne vode, slatine. Blizu Andovcev je celo majhno Črno jezero.

Tla so prodnata, peščena in tudi ilovnata. Poleti, ko so »vrelci dnevi«, rada nastopa suša. Polovica zemlje je njiv, druga polovica pa travnikov in pašnikov ter gozdov in nekaj vinogradov. Prebivalstvo se deli v male kmete in bajtarje. Velikega dela zemlje, zlasti gozdne površine so bili prej lastniki cistercijski samostan v Monoštru in razni grofje, zdaj je pa marsikaj zasegla država.

Vse porabske vasi so kmetijska naselja z lesenimi in s slamo kritimi hišami, mnogokrat brez dimnika. Okoli zgradbe in za njo se razprostira travnato zemljišče z bogatim sadovnjakom. Dvorišče je navadno ograjeno s pletenim plotom ali z latami. Prostor pred hišo krasi cvetlični vrtec. Na dvorišču kot tudi v hiši sami je čisto in snažno. Posebej še v ravninskih krajih, pa naj so hiše zgrajene iz ilovice, iz lesa ali iz opeke.

Kmečka naselja se z duhom časa modernizirajo tudi v tej pokrajini, ker je v bližini mesto Monošter, ki leži ob Rabi in je po železnici zvezan z notranjostjo Madžarske in z Avstrijo, v kateri je ob meji tudi nekaj porabsko-slovenskih vasi, kot: Modinci, Svetica, Ženavci, Stankovci, Sveti Martin, Dobra, Grič in Velika.

Monošter šteje le nekaj tisoč prebivalcev. Njegovo ime izhaja iz latinskega »monasterium«, ker so v srednjem veku cistercijani s svojim samostanom položili temelj

sedanjemu mestu. V Monoštru so vsi uradi, je državna gimnazija, tu je tovarna za svilo, za tobačne izdelke, za kose, motike in lopate. Slovensko Porabje zalaga Monošter z živim in tudi z delovno močjo po tovarnah. Seve je to mesto docela madžarsko in ne vpliva dobro na podeželsko slovensko prebivalstvo.

Kakšen je jezik v Slovenskem Porabju? Prisluhnite pismu, ki je bilo napisano 29. julija 1962 in 22. novembra 1962! V njem boste med vrstami brali še kaj drugega.

»Meni je vsako slovensko delo na pomoč, ali naša mladina je samo tak za slovenske molitvene knjige, če so v domačem (to je v staro-prekmurskem) jeziku napisane. Tak jim jaz morem dol pisati. Pred sv. birmo smo. Kak so mi na roko bili (namreč molitveniki iz Celovca), da sam jim lahko ka! dol spiso. Ali naši starejši še radi majo »prave« slovenske knjige. Za

Rimski misal se jih več vleče. Ali te tudi samo tak molijo z veseljem, če jim pridam naš domači »Stalen del s 15 prefacijami«. Tri Rimske misale že mam. Mladina rajši ima madž. ned. misalje in sem rad, če sprejme »Stalen del« v našem jeziku. (Vejte, že 43 leta smo odtrgnjeni in edino samo naš kot (spodnji del) občuva, ohrani mat. jezik.

Na žalost: že eno leto, da smo zgiubili slednjega našega zagovornika: slovenskega škofa dr. R. F. Slednje moje pismo je — pred smrtjo par dni — bilo (namreč škofu): od slovenskih molitvenih knjig. Vse je z njimi umrlo...«

Slovenski škof, ki se v pismu omenja, je bil dr. Franc Rogáč, nadškof v Pečuhu, porabsko-slovenski rojak.

Pismo se konča s prošnjo: »Po mogočnosti — pomagajte nam! Prvo misijonsko delo je: najbližje z molitvami podpirati!«

Prispelo je naslednje pismo, v katerem je bila vložena lepa novomašna fotografija. Nova sv. maša je bila v Slovenskem Porabju in novomašnik je Slovenec, ki je daroval sv. mašo na Gornjem Seniki 25. jun. 1962. Značilen je bil pripis: »Novomešnik je naš, pa ne more naš biti!«

Kdor zna brati, bo iz obeh pisem razumel, da domač porabski človek in njegova govornica v madžarski javnosti nista priljubljena. Izvirni greh narodne in jezikovne mrznje še ni izrut. (Dalje)

Gornja slika: Moška narodna noša pri Porabskih Slovincih. Tako imenovani »burnus« je narobe obrnjena ovčja koža. Znotraj je volnen, zunaj pisan, večbarvno poslikan, vsit z živimi rožami, ornamentami.

Slika na levi je slovensko-panonski knez Kocelj, ki je leta 867 sprejel sv. brata Cirila in Metoda na njuni poti v Rim. Slika je delo akad. kiparja prof. Franceta Goršeta.

padel Madžarski. V tem pozabljenem kotu našega narodnega telesa živi morda še kakih 10.000 Slovencev, in sicer v vasih: Gornji in Dolnji Senik, Slovenska ves, Ritkavci, Verice, Števanovci, Andovci, Otkovci, Sakalovci, Farkašovci, Žida, Trošče, Cretnik in še Slovenci v samem mestu Monoštru. Pri Monoštru se slovenski živelj že dotika z nemškimi in madžarskimi.

Kakšen je ta pozabljeni kot našega naroda? To je po večini gričevnata, valovita pokrajina s poslednjimi izrastki Alp. Vmes so ravnice in dolinice, ki jih režejo številni potočki. Griči so visoki le do 200, največ do 400 m in imajo lepa domača slovenska imena. Najbolj imeniten je Srebrni breg, na jugu, s katerega je veličasten razgled na vse strani, zlasti na veser, v deželo Porabskih Slovencev.

Raba je zanje to, kar je za Korošce in Štajerce Drava. Raba teče blizu Dolnjega Senika in naredi rokav med Slovensko vesjo in Monoštom. Ta rokav imenuje ljud-

Kaj je UNESCO?

K dnevu Človečanskih pravic, 10. decembra, prinašamo v današnji številki nekaj važnih misli o UNESCO.

Letos poteka že 21 let, odkar so Združeni narodi ustanovili posebno organizacijo pod imenom UNESCO (United Nations International Educational, Scientific, and Cultural Organization — organizacija Združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo).

Od ustanovitve OZN in njene posebne organizacije v prvih letih po drugi svetovni vojni se je slika sveta temeljito spremenila. Razen političnih napetosti med ideološko drugače usmerjenimi državami se bavi družina Združenih narodov v vedno večji meri z vprašanji nerazvitih držav.

Mlade države Afrike ter narodi Azije in Latinske Amerike zahtevajo za razvoj svojih držav vedno ožje skupno delo vseh držav sveta.

Stanje tehničnega napredka v drugi polovici 20. stoletja prihaja naproti tem potrebam in omogoča, da vedno lažje premaguje ovire in ločitve med različnimi deli sveta.

UNESCO se je že zdavnaj prilagodila tem spremembam v svetu. Še pred nekaj leti je bila sestavljena v glavnem iz starih kulturnih dežel, danes pa šteje UNESCO 119 držav, od katerih večji del pripada državam v razvoju. Njena glavna naloga je ta, da ustvarja sporazum in skupno delo na področju vzgoje, znanosti in kulture in s tem doprinaša delež k utrjevanju in miru na svetu.

Na svetu je 2800 različnih jezikov

Po najnovejših raziskovanjih UNESCO je 740 milijonov odraslih ljudi ali 40 odstotkov vsega svetovnega prebivalstva ne-

pismenih. 52 odstotkov šoloobveznih otrok ne more hoditi v šolo, ker primanjkuje učiteljev in šol.

Eno izmed glavnih težav povzroča jezikovna zmešnjava. V mnogih državah se problem nepismenosti začne že v izbiri jezika. Na svetu je 2800 različnih jezikov (govoric), izmed katerih mnogi niti pismenih črk nimajo. V nekaterih afriških državah je v rabi okoli 100 različnih jezikov.

V vseh državah se mora dati prednost vzgojnemu načrtu — pred vsako gospodarsko ali socialno pomočjo. Posebno mlade države rabijo navodila in pomoč, da morejo stopiti v isti korak z naprednimi državami.

Kaj dela UNESCO?

Z raziskovanji in pregledi prispeva k rešitvi vzgojnih problemov tako na splošno, kot tudi v določenih krajih, omogoča posvetovanje med strokovnjaki in pristojnimi vladnimi uradniki za izdelavo skupnih načrtov. Ustreza prošnjam državam članicam po strokovnjakih in s pomočjo. To velja zlasti za dolgoročne načrte, za izpeljavo vzgojnega dela, za izobrazbo učiteljev in za oskrbo učil. (Strokovnjaki so bili poslani npr. v Afriko, kjer naj bi sestavili pismene znake in pismena pravila za tiste jezike, ki jih še nimajo.)

Od leta 1957 se trudi UNESCO za razširjenje osnovnih šol v Latinski Ameriki. Ustrezne načrte so izpeljali v Afriki, Aziji in arabskih državah. O uspehih razpravlja jo vzgojni ministri vseh vpisanih držav na konferencah UNESCO. Načelno služijo dalekosežni načrti v to, da bi omogočili vsem otrokom v najkrajšem času dostop k pouku v osnovnih šolah.

Letno 300.000 potresov

Iz nekega poročila UNESCO in svetovne vremenske opazovalnice je razvidno, da ima od 300.000 potresov, ki jih letno registrirajo, nekako 25 katastrofalen obseg. Pri tem umre letno 14.000 ljudi. Razen tega nastane stvarna škoda, ki znaša več kot 100 milijonov dolarjev.

Zemsko površino pokriva več kot 1/3 puščave ali puščavi sličnega sveta. Na vsak hektar obdelanega zemljišča pride 3 ali 4 hektarov take površine, ki je praktično zaradi pomanjkanja vode ne morejo izkoristiti. In še vedno narašča prebivalstvo sveta, ki šteje danes že 2,7 milijarde ljudi. Zato je potrebno, narediti vso zemljo, ki je na razpolago, rodovitno.

V današnjem svetu potreba po vodi stalno raste. Hitro naraščanje prebivalstva, rastoče socialno in gospodarsko raven (standard), vsi ti činitelji večajo potrebo po vodi, za gospodinjstvo, poljedelstvo in industrijo v taki meri, da moramo računati s tem, da bomo v 20 letih uporabili dvojno količino vode.

Nadaljnje naloge UNESCO

Opravlja dolžnost (službo), kot pokroviteljica številnih mednarodnih pogovorov, ki jih imajo znanstveniki v prostem, politično neobremenjenem ozračju. Njen nepristranski značaj je povzdignil UNESCO v posebno važno ustanovo pri mednarodnem znanstvenem delu.

UNESCO je n. pr. začela s skupnim preiskovanjem umnih načinov za vodno gospodarstvo. Poslala je tudi v zadnjih letih raziskovalce potresov ali seizmologe v različne dele sveta. Ti naj bi opozorili in poučili vlade o možnosti, kako bi zmanjšali človeške žrtve in stvarno škodo ob morebitnem potresu.

Komisija za človečanske pravice je naročila UNESCO, naj zasnuje obširen načrt za razširjenje primernih informacijskih sredstev v deželah, ki so v razvoju. Kajti samo v Severni Ameriki in Evropi imajo 69 odstotkov vseh dnevnih časopisov, radijskih in televizijskih sprejemnikov in kinodvoran vsega sveta. V Sovjetski zvezi imajo 13 odstotkov, medtem ko si Južna Amerika, Afrika in Azija razdele ostalih 18 odstotkov.

Razen tega obsega široki program UNESCO tudi važna vprašanja socialnega znanstva, tako na primer priznanje človečanskih pravic v vseh državah, posebno premagovanju rasnih predsodkov, razen tega gospodarskih in socialnih problemov, katerim stoje nasproti posebno pred kratkim nastale neodvisne države.

(Dalje na 7. strani)

PISMO BRALCEV

Z zanimanjem prebiram pisma bralcev. V sobotni številki koroške „Volkszeitung“ bi neki sekirovič najraje vse posekal. Človek se čudi časopisu, da članke, kateri sejejo razdor, sploh priobči.

Sedaj par besed o piscu! Kako naj ta človek rešuje oz. pomaga reševati južnotiroolski problem? Ali s takim spričevalom služi svoji krvi na Tirolskem? Sicer pa, če bi človek pogledal v rodovnik istega, bi gotovo ugotovil, da še ni sto let nazaj, ko njegov rod nemško ni znal. Janičarje lepo opisuje naš Jurčič.

Pisec se spotika ob našo inteligenco, duhovščino, predvsem pa mladino, ki prihaja iz slovenske gimnazije. To je res višek. Ta mladina je tu doma, ima iste pravice kot on, še večje, kajti ona ni obremenjena s preteklostjo in ima zdrav pogled v bodočnost. Za take - kot je on - bi prišla v poštev samo Antarktika, da bi se malo ohladil, kajti takih ne potrebuje nihče, najmanj pa nevtralna Avstrija.

- ja -

Katoliško prosvetno društvo v Globasnici vabi na

M K L A V Ž E V A N J E,

ki bo v nedeljo, 10. decembra 1967, ob pol treh popoldne (14.30) pri šoštariju v Globasnici.

ST. JAKOB V ROŽU

Prebivalstvo St. Jakoba in okolice je še zmerom pod vtisom pretresljive nesreče, ki je terjala troje mladih življenj.

Ko se je 23-letni Franz Hafner, stražmojster zvezne vojske iz Breznice v sredo, 22.

Helga Aichholzer (19 let)

Ida Hafner (19 let)

Franz Hafner (23 let)

novembra, peljal s svojim avtomobilom kot običajno zjutraj v Beljak v službo, ni niti malo pomislil, da bi bila to zanj in za obe mladenki zadnja vožnja. S Hafnerjem sta se namreč peljali še njegova sestra Ida

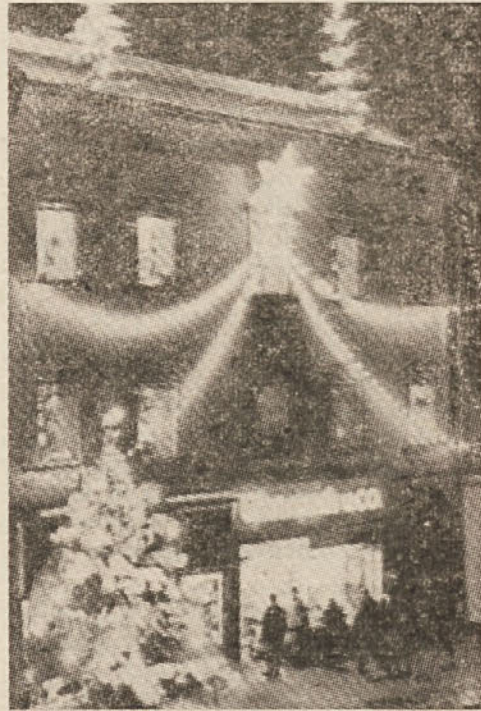
Feldkirchen

Lienz

Villach, Hauptplatz 22

Villach, Hauptplatz 14

St. Veit/Glan

Villach, Hauptplatz 12

DIETMAR
Warmuth *Bietet mehr!*
VILLACH · FELDKIRCHEN · LIENZ · ST. VEIT

Pri nas na Koroškem

Hafner, stara 19 let, graverka v Beljaku, in 19-letna Helga Aichholzer iz Tešinja, prodajalka v Beljaku. V Malnicah pa se je avtomobil iz doslej neznanega vzroka z nezmanjšano brzino zaletel v zadnji del na desni strani ceste stoječega tovornjaka. Trčenje je bilo tako silovito, da so bili vsi trije: Franc Hafner, Ida Hafner in Helga Aichholzer na mestu mrtvi.

Očividci so povedali, da je bil v času nesreče na ravni cesti dober pregled: megla se je že prej po sončnem vzhodu porazgubila, tovornjak pa je po pravilih stal čisto na desni strani ceste, tako da ni mnogo oviral prometa; na cesti niso opazili nobenih zaviralnih sledi Hafnerjevega avtomobila.

ŠMARJETA V ROŽU
(† Jožef Križnik)

V ponedeljek, dne 27. novembra 1967, je iz celovške deležne bolnice prišla žalostna vest, da je po kratki in težki bolezni zapustil to solzno dolino Poganičev oče Jožef Križnik, sedanji podžupan šmarješke občine, v 72. letu starosti. V torek zvečer so ga pripeljali domov in v sredo, dne 29. novembra, ob pol treh popoldne smo ga spremili ob veliki udeležbi pogrebcev od blizu in daleč k zadnjemu počitku na domačem pokopališču. Na domu je nad vse

lepo in ubrano zapel žalostinko »Gozdič je že zelen...«, na grobu pa »Vigred se povrne...« šmarješki moški kvintet, v cerkvi pa cerkveni pevski zbor po običajnih mašnih pesmih »Oče se poslavlja...«.

Na grobu se je poslovil od svojega ožjega sodelavca župan v obeh deželnih jezikih in ga orisal ter predstavil kot vzglednega očeta, preudarnega na vse strani, razgibane gospodarja, katerega skrb je segala preko njegove družine za javno blaginjo cele občine, kjer se je s svojim nadpovprečnim znanjem udejstvoval celih 45 let kot dolgoletni župan, dolga leta nadomestoval občinskega sekretarja, prevzel razne druge funkcije in bil dober svetovalec v ostali dobi kot občinski odbornik občine Šmarjeta v Rožu.

Naš domači g. župnik so ga predstavili v cerkvi kot moža trdnega značaja, ki se nikdar ni bal pokazati svojega krščanskega prepričanja, v družini je vedno molil sam pred jedjo in po jedi in tako bil vedno vzgled krščanskega družinskega očeta. Nikdar se tudi ni sramoval svojega rodu in je bil za svojo neomajno zvestobo od Hitlerjeve strahovlade pregnan in izseljen, kljub temu ni klonil, ker je veroval v zmago pravice, vrnil se je in spet javno zastopal svoj rod v fari in občini.

Ob koncu se je še poslovil od svojega pri-

jatelja podpredsednik Hranilnice in posojilnice Šmarjeta v Rožu, pd. Jančič in se mu ob odprtem grobu zahvalil v lastnem imenu in v imenu krajevnih organizacij koroških Slovencev za ves trud, žrtve, delo in ljubezen ter neomajno zvestobo napram svojemu rodu, ter mu želel, da bi mu bila domača zemlja, ki jo je tako ljubil, lahka. Vsemogočni pa njegov obilen plačnik.

Tej želji se tudi pridružuje krajevna skupnost koroških Slovencev, zaostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje.

ŠT. VID V PODJUNI

V soboto, dne 30. septembra, je bila v Rikarji vasi poroka Edvarda Dobajca, Dobajčevega v Rikarji vasi, in Julke iz Solčave, ki je bila uslužbenka v Nemčevi gostilni v Malčapah v žitrajski fari. V soboto, dne 28. okt., je bila poroka Franca Hobel, Picejevega v Št. Primožu in Isolde Lasnig iz Deutsch Griffna. Poroka je bila v nevestini

MASNO VINO pri Kristijanu BREZNIKU,
Celovec, Viktringer Straße 5, tel. 22 51.

domači fari in svatba na nevestinem domu. Novoporočencem želimo vse dobro na njihovi skupni življenjski poti.

Isti dan, dne 28. oktobra, je bil v Žitari vasi pogreb 75-letne Ane Goričnik, Perna-tove matere na Proboju. Rajni materi želimo večni mir, zaostalim sorodnikom pa velja naše toplo sožalje.

Pri nas na Koroškem

SMARJETA PRI VELIKOVCU
(Zapostavljanje domačega jezika)

Z boleščjo ugotavljamo, kako se v zadnjem času naša domača beseda v naši cerkvi odriva — da, skoraj je več ni. V njej slišimo samo še evangelij in oznanilo ob nedeljah, le tu in tam pridigo. Vemo, da je še v veljavi pred leti izdani odlok škofijskega ordinariata, po katerem bi se morala vršiti polovica bogoslužja v slovenskem jeziku. Medtem so stopile v veljavo še koncilске določbe o uporabi domačega jezika pri bogoslužju. Toda zdi se nam, da je pri nas tudi v cerkvi postalo edino merodajno mnenje, da je treba vse, kar je slo-

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali nekaj dopisov odložiti za drugič. Cenjene dopisnike prosimo, da nam to oprostijo.
Uredništvo

venskega, odstraniti. Pozablja se, da smo v tem jeziku rojeni in ima božja beseda dostop v naša srca predvsem v njem. To bo tudi eden glavnih vzrokov, zakaj versko življenje pri nas tako peša in ne pride več iz mrtvila.

V dobrem spominu so nam še besede nekdanjega našega župnika Schusterja, ki Slovencem nikakor ni bil naklonjen, a je ob slovesu izrekel dobesedno: »Ich habe den Deutschen von Laibach hier in St. Margarethen deutsch gepredigt, aber dadurch keine einzige Seele gewonnen«.

Ista napaka se dela tudi danes, ko se na vse mogoče načine streže samo nekaterim izbranim, medtem ko se preprosto ljudstvo zanemarja. Naj bo že enkrat konec uporabljanja dvojne mere in naj se z enako vneemo kot za nemško, skrbi tudi za našo besedo v cerkvi.

Že zdaj na Božič mislite, in obiščite trgovino domačina

Johan Lomšek

Št. Lipš, Tihoja, p. Dobrla ves
Telefon: 042 37-246

Vse za GOSPODINJSTVO
in GOSPODARSTVO

V nedeljo, 10. decembra, ob 14. uri v Škocijan na adventno prireditev

Koncert Marijinih pesmi

Nastopilo bo osem cerkvenih zborov posamič in skupno s priljubljenimi ljudskimi in umetnimi Marijinimi pesmimi: Škocijan, vodi g. Jernej Eberwein, Dobrla ves, vodi ga. Apolonija Lesjak, Kazaze, pevovodja g. Florijan Becelj, Obirsko-Želinje, pevovodja g. Tomaž Holmar, Pliberk, vodi g. Silvo Mihelič, Reberca, vodi g. Mirko Hajnžič, Šmihel, pevovodja g. Miha Sadjak, Št. Vid v Podjuni zborovodja g. Hanzi Kežar.

Skupni zbor vodi g. Tomaž Holmar. Vmes bo igral mladinski orkester, dekleta bodo postregla s toplim čajem. Režijski prispevek 10.— šilingov.

Za katoliško prosveto:
Dr. France Vrbinc Vinko Zaletel

RADIO CELOVEC

SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 10. 12.: 7.30 Duhovni nagovor. 8 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 11. 12.: 14.15 Poročila, vreme, objave, pregled sporeda. Za ženo in dom. — 18.00 Koroški pevski zbori (Moški zbor SPD Loga ves). — TOREK, 12. 12.: 14.15 Poročila, vreme, objave. — Športni mozaik. — Cerkev in svet. — SREDA, 13. 12.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 14. 12.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Zeleni gozd je lovčev raj (Oddaja za lovce). — Prof. M. Rus: Jezikovne napake (6.) — PETEK, 15. 12.: 14.15 Poročila, vreme, objave. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Dr. N. Kuret: Poganstvo in krščanstvo v naših šegah (Luč v temi). — SOBOTA, 16. 12. 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — 14.00 R. Klopčič: Slovenske skladbe za violino in klavir — 6.

TRGOVSKO PODJETJE

Blažej PLIBERK — LIBUČE
telefon 394 — 042-35 — noč štev. 302

Vam nudi vse za zimski šport
PALE-smučič od šil. 145.—
KNEISSL-smučič od šil. 925.—
Anorake in smučarske hlače
v vseh velikostih in cenah.

KNJIGARNA IN TRGOVINA S PAPIRJEM

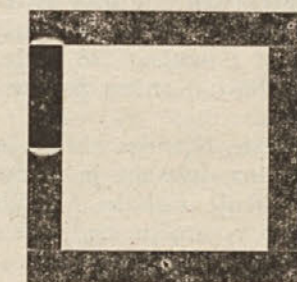
CARINTHIA

KLAGENFURT, Völkermarkter Ring 25
Wiesbadener Straße 5 - Baumbachplatz 1
KÜTSCHACH IM GAILTAL
ST. VEIT AN DER GLAN
WOLFSBERG

Vam nudimo v dobro urejeni zalogi lepo izbiro praktičnih daril za Božič:

- Romane, pesmi, potopise, življenjepise, strokovne knjige.
- Mladinske in otroške knjige, slikanice, koledarje, versko literaturo
- pisma v mapah ali kasetah, pisalne garniture, nalivna peresa
- različne kemične in tehnične svinčnike v najcenejši in najelegantnejši izdelavi.
- stenske okrase, knjižne ovoje in okrasne sveče, jaslice in figure za jasli
- Adventni koledar, pole za izrezovanje in mnogo drugega

Zahtevajte naš božični knjižni katalog, katerega Vam radi zastonj pošljemo.

Iščemo ZASTOPNIKA za gradbeno podjetje hlevov. Nudimo stalnost in provizijo. Na razpolago je trvdkin osebni avtomobil. Zahtevamo marljivost, poštenost in intenzivno delo pri odjemalcih. Predstaviti se je treba pri

GRADBENEM PODJETJU HLEVOV GOTTFRIED WULZ

VILLACH (BELJAK), Zehenthof, Telefon 042 42 41-38

Herren-Mako-Unterhosen lang, innen geraucht	29 ⁸⁰	Herren-Pelzunterhosen lang	29.-
Herren-Mako-Leibchen Langarm, innen geraucht	29 ⁸⁰	Herren-Körper-Flanellpyjama	99 ⁸⁰
Herren-Strickflausch-Unterhose lang	49.-	Herren-Flanell-Sporthemd in modernen Mustern	77 ⁹⁰
Herren-Strickflausch-Leibchen Langarm	49.-	Herren-Wollsocketts Ferse und Spitze verstärkt	15 ⁵⁰
Herren-Mode-Trevira-Krawatten	29 ⁸⁰	Herren-Mode-Pullover Wolle oder Dralon	199.-
		Kinder-Trikotpyjama	36 ⁹⁰
		Knaben-Trikotunterhosen lang	20 ⁹⁰
		Mädchen-Trikothosen	8 ⁹⁰

Mädchen-Trikothemd	9 ⁸⁰
Mädchen-Samtkleider	39 ⁸⁰
Kinder-Lastex-Skihosen	154.-
Kinder-Dralon-Pullover	41 ⁹⁰
Perlonstrümpfe in Modefarben, fehlerfrei	6 ⁹⁰
Kräuselstrümpfe aus Helanca, sehr haltbar	14 ⁹⁰
Damen-Gummischlupfer X-Zug	19 ⁸⁰
Damen-Häkellook-Strümpfe Hochmode	19 ⁸⁰
Seidentücher rutschfest, neueste Muster	14 ⁹⁰
Frauen-Kleiderschürzen aus waschechem Baumwolldruck	49 ⁸⁰
Frauen-Trägerschürzen aus modernem Buntdruck	24 ⁹⁰
Damen-Schlafrocke sehr warm	149.-

Damen-Dralonpulli in Modefarben	79.-
Damen-Moderöcke aus Loden, gefüttert	139.-
Damen-Wollwesten	99.-
Perlon-Steppdecke in schönen Blumen-Dessins, Acrylfüllung, waschbar	359.-
Flanell-Leintücher in kräftiger Baumwollqualität mit schöner Streifbordüre, 116x220	39 ⁸⁰
Daunentuchent garantiert gute Qualität, 130x190	399.-
Modestoffe Wollkrepp, Kaschmir, 90 cm breit	39.-
Geschirrtücher Markenware, gut saugend, fix und fertig	8 ⁹⁰
Frottierhandtücher gute Strapazqualität, 50x100	14 ⁹⁰

erleichtern das Schenken!

Tuchentbezüge Markenware, aus buntem Foulard-damast, vorge-waschen, 150x190	149 ⁸⁰	Damen-Flanell-Nachthemd nette Fasson	59 ⁸⁰
Polsterbezüge aus buntem Foulard-damast, 60x80	36.-	Damen-Perlonflausch-Nachthemd	89 ⁸⁰
Küchentischtücher aus buntgewebten Baumwollleinen, 120x120	35 ⁹⁰	Damen-Makohosen innen geraucht	18 ⁹⁰
Damen-Trikotleibchen sehr gute Qualität	25.-	Damen-Kräusel-Knichosen in allen Modefarben	23 ⁹⁰
Damen-Trikotpyjama modisch bedruckt	98.-	Damen-Kräusel-Strumpfhosen	49 ⁸⁰
Damen-Pelzhosen Seide plattiert	23 ⁹⁰	Damen-Wäschegarnitur Hemd und Hose	39.-
		Damen-Perlon-Unterkleider mit schöner Spitze	25 ⁹⁰
		Damen-Trikot-Handschuhe	29 ⁸⁰

SAMONIG

The Kaufhaus in Villach

Besichtigen Sie unsere Weihnachtsschaufenster, sie zeigen viele preiswerte Geschenke!

P I S A N O B R A N J E

FRANC RESMAN:

28

Iz dnevnika slovenskega izseljenca

Nato sem moral še na občino v Scheuchenstein, kjer sem moral prijaviti celo družino in dobil za tedanji čas neobhodno potrebne živilske karte. Ostale pa nam je zbil nekaj dneh je bila tudi naša drvarnica polna suhih drv.

Za nami so prišle tudi postelje, ki sem jih kupil še v Eichstättu. Dve postelji, omaro, mizo in nekaj stolov pa nam je moral odstopiti Kanalčan, ki je prevzel našo hišo. Te nam je dal pripeljati naš gospodar Maresch iz Koroške. Ostale pa nam je zbil Waldhauser, pd. Rutar iz št. Gandolfa, ki je bil že pred nami v Miesenbachu. Tako smo imeli našo hišo kmalu urejeno.

Delo in življenje v novem okolju

Delati sem začel kar v sosedni hiši pri Panzenböcku, ki je bila seveda tudi last Marescha. S sosedom sva z volji na kupe spravljala posekane hlode, ki so jih drvarji pustili ležati, kamor so pač padla drevesa, samo da so jim oklestili veje ter jih prežagali na 4 m dolge hlode. Ni bilo posebno lahko delo, in ko je zapadel sneg, sva iskala posamezne hlode pod snegom in bila seveda vsak dan mokra.

Dekleta pa so prav tam vezala slamo v snope. Plača je bila po tedanjih predpisih kot za kmetijske delavce. Zraven pa je dobil še vsak delavec dnevno po liter mleka.

Mati je lahko ostala doma in je za nas kuhala in pospravljala ter pletla in šivala. Kmalu smo se počutili prav domače. Pa tudi s sosedi smo se prav dobro razumeli.

Otroci so spet začeli hoditi v redno ljudsko šolo na vasi in so prav dobro sledili pouku. Večje težave je imel samo Tonej, ki je obiskoval izključno samo taboriščno šolo. Učitelj ga je dejal najprej v drugi razred, a ker je imel tako pisavo, da je učitelj »potil mrzel pot«, ga je posadil nazaj v prvega. Potem se ga je le spet usmilil in ga presedel v drugega. Tisti dan mi je fant že od daleč klical:

»Atej, sem že spet v drugem razredu!«

Tudi cerkev je bila oddaljena od nas samo 20 minut in prav kmalu so dekleta in Martin pomagali cerkvenemu pevskeму zboru. Ob popoldnevih pa smo se dobili pri enem ali drugem izseljencu in se pogovarjali ali tudi zapeli kako pesem. Saj nas je bilo v Miesenbachu že kar precej.

Prav spodaj v majeriji so bili Waldhauserjevi, Žagarjevi in Rappovi, malo bliže pa Čimžarjevi, Košutnikovi, Kričjevi in še Kovačevi.

Kmalu nato nas je obiskal g. Maresch, prijazen in prijeten mož, ter pogledal, kako smo si vse uredili. Ponudil mi je tudi denarja iz svoje privatne blagajne, a sem še imel toliko, kolikor sem pač začasno potreboval. Pozneje je prišel mimo tudi s svojo ženo; ko je ta videla, da imamo več otrok, me vpraša, če zna žena ali katera deklet molsti kozo. Pa ji rečem:

»Če zna molsti krave, bo tudi kozo pomolzla!«

»Imam na kmetiji v Dürnbachu prav dobro kozo, ki dá dnevno okoli štiri litre mleka. Če hočete, pojdite ponjo, boste vsaj več mleka imeli in tako laže izhajali!«

Lepo sem se ji zahvalil in kmalu je meketala prva žival v našem hlevu. Zraven pa

sem dobil še kozliča, katerega so pa naši fantje prav kmalu zapregli.

Svidenje s hčerko

Obolel sem spet na oči in sem se peljal z vlakom k zdravniku v Wiener Neustadt. Usadem se k ženi v lepi narodni noši in kmalu prideva v pogovor. Pove mi, da je doma iz Sedmograške in da so imeli tam dve veliki kmetiji, zdaj pa da je sama s tremi otroki v sosednjem Pernitzu ter ima še tri druge otroke v oskrbi, njen mož pa da je v vojski. Ko jo vprašam, če so njenega moža vpoklicali k vojakom Romuni ali Madžari, mi prav ponosno odvrne:

»Naši možje so šli vsi prostovoljno k SS!« Sopotniki so se spogledali, jaz pa sem tudi svojo radovednost napasel.

Pri zdravniku sem slabo naletel. Ravno ko bi moral priti na vrsto, je bil alarm in vsi smo morali v zaklonišče v kleti. Nas so spravili v neke podzemne hodnike ali kleti, ki so bili še iz turških časov in so zelo obsežne. Nedaleč od mene stoji nekaj fantov in deklet v uniformi RAD (obvezna de-

lovna služba). Med njimi je bila ena prav taka kot moja hči Mici, ki je za časa našega izseljevanja ni bilo doma, zdaj je bila tudi pri RAD. Imela je ravno tako kratke in svetle lase, pa še glas se mi je zdel nekam znan, samo nekoliko bolj močna je bila. Hotel sem si jo od blizu ogledati, pa je šla cela skupina v drug prostor. Nisem imel pokoja in sem jo šel iskat iz ene kleti v drugo. Pa me je prej ona zagledala, pritekla k meni in me objela. Bila je tedaj pri neki edinici na Štajerskem in so prišli v Wiener Neustadt po municijo. Dobila je še en dan dopusta in se je peljala z menoj v Miesenbach. — Sim Franc pa je moral v Nürnberg k protiletalski obrambi. Za Božič pa je prišel domov in ostal do začetka marca pri nas. Nato je moral k RAD na madžarsko mejo.

(Dalje prihodnjič)

Za dobro voljo

Junak: — Žena: »Zadnjič te vprašam, ali prideš izpod mize ali ne?« — Mož: »Ne, zdaj pa nalašč ne! Hočem vendar vedeti, kdo je gospodar v hiši!«

Ni mogel izgovoriti. — »Ko si prišel včeraj domov, si rekel, da si bil s Tonetom v Kazini, sedaj pa praviš, da si bil v Excelsioru. Zakaj lažeš?« — »Veš, včeraj mi je bilo nemogoče izgovoriti Excelsior...«

Franja G.:

PRED NJO

(Za praznik Brezmadežne)

Veliko hrepenenje je bilo tistikrat v mojem srcu, ko je moja noga, od nečesa tajnega gnana, krenila k Marijinemu oltarju. S povešeno glavo sem obstala in molila z ognjem vse svoje duše. Oči nisem mogla dvigniti, da bi ji pogledala v obraz. Končno pa me je zmoglo, da sem dvignila glavo proti Njenemu kipu.

Vsako potezo Njenega obraza je natanko osvetljevala luč, ki je gorela pod stropom. Do dna duše me je presunilo, ko sem se zazrla v te skrivnostne črte, ki jih je trpljenje zarisalo. V njih sem brala bridkost zaradi Sina, ki Ga je mrtvega držala v naročju, trpljenje zaradi Njegovega trpljenja in žalost zaradi naših grehov, ki so ji Sina križali.

Dolgo sem zrla v Njeno lice.

»...blagoslovljena si med ženami...« Da, s trpljenjem bogato obdarjena, takó zelo blagoslovljena!

Zrla sem ji v obraz, v oči, na ustne: tiho hrepenenje sem doznala; željo in prošnjo, da bi že bila za vedno ob Sinu in da bi se nikdo na svetu ne pogubil, ampak da bi se vsi rešili. Da bi se vsi rešili...

Še sem skušala brati v Njenem obrazu. In glej, tiho vdanost sem razbrala. Tisto tiho vdanost, ki je rekla nekoč: »Glej, dekla sem. Zgodi se!« In še je sevalo z lica usmiljenje, ki je Sina prosilo: »Glej, vina numajo.« — Toliko polnosti vsega dobrotnega sem doznala, da mi je duša plaho vztrepetala ob misli nase: In ti? Kaj je s teboj?...

Sklonila sem glavo... Tedaj pa, kot da me je Njena mehka dlan pobožala kakor rajna mati nekoč in kot da so Njene ustnice zašepetale odpuščanja in usmiljenja polno: »Otrok moj...«

Šla sem od Njenega oltarja s sliko Njenega obraza v duši. In moja bol ni bila več težka in silna in bridka. Zazdelo se mi je, kot da je vzšla na obzorju nova zarja in zašepetala sem edino besedo: »Zgodi se...!«

Janez Jalen

36

Ograd

»Hej, gospod doktor! Kaj je tudi vas sonce izvabilo iz mesta v Brda?« Olge zdravnik namenoma ni hotel imenovati.

»Ooo!« se je narejeno začudil Gregorec: »Moj poklon, gospal! Se skrijeta, da vaju človek še opazi ne.«

»Kako laže,« je pridušeno rekla Pavla. Andrej je pa ušcipnil nazaj: »Seveda! Preveč ste zaverovani v svojo nablizjo okolico.«

Advokat se je naredil, kakor bi pripombo preslišal: »Da, da. Lepa je okolica Gorice.« In se mu je že mudilo naprej: »Pozdravljeni!«

»Z Bogom!«

Gregorec in Olga sta odšla po klancu navzgor. Tudi Vipavec in Pavla sta vstala. Pavli se je mudilo, da po bližnjici prehití onadva tam spodaj. Andrej je to koj uvidel in se je naglo poslovil:

»Srečno hodi Pavla! In kmalu nasvide-nje!«

»Da. Oglasi se! Par dni ostanem doma ali še dlje.«

Odhitela sta vsak na svojo stran. Na cesti pa je Staničeva Olga kar pihala od jeze. Prizelela je doktorju Vipavcu in Filipovi ženi, da bi Pavla zašla v sramoto. Hinavska svetohlinala!

Ptiči se pa za Olgino nasajanje niso prav nič zmenili. Pa tudi za zamišljenost Gradišnikove Pavle ne. Kot srečni ženini in ne-

veste so si veselo prepevali svojo večerno pesem.

Z oljčnico se je pričel veliki teden. Gospodarji so v bregovih narezali oljčno šibje, kateremu so dekleta pridodale lovrorove vejice in vse skupaj povezale v snope. Vsaka se je kar najbolj potrudila, da bi se hiša čimbolj postavila. Snope so si v nedeljo privezali dečki na hrbet in jih nesli v cerkev blagoslovit. Blagoslovljeno oljko so kasneje mlade žene zataknila za zakonsko posteljo, starejše pa za sveto podobo v hiši.

Gradišnikov snop je bil med najlepšimi, če ne prav najlepši. Povezala ga je bila Pavla. Tudi ona je hotela prvo leto zakona na oljčnico zataknila za svojo posteljo blagoslovljeno oljčno vejico, pa se ji je Filip smejal. Kasneje tega niti poskusila ni več. Ooo! Ni bilo blagoslova božjega v njenem in Filipovem zakonu. Bridkosti se je pa nagrmadilo za visoko goro. Zato pa. Če se kdaj poroči z Vipavčevim Andrejem, ne bo niti oljčnice čakala. Koj prvi dan zatakne za zakonsko posteljo blagoslovljeno vejico božjega varstva in miru. Andreju bo to prej všeč kakor pa ne.

Z razcvitajočo se pomladjo je v Gradišnikovi Pavli raslo tudi upanje, da se skoraj znebi negotovosti, ki jo je zadnje čase čedalje huje tlačila. Odvetnik Robič se je bil sam pripeljal iz Trsta in je osebno izročil prošnjo za razglasitev zdravnika doktorja Filipa Andrejčiča za mrtvega. Sodni svetnik Gartner mu je malo manj kakor za trdno obljubil, da bo prošnji ugodil. Robič je sošolcu Vipavcu in gospe Pavli zagotovil, naj kar mirno čakata, in se je odpeljal nazaj k morju. Na to, da sta stalno

v Gorici odvetnik Gregorec in Staničeva Olga, pa niti pomislil ni.

Gregorec je kmalu izvohal, kakor znajo pač advokati, kaj se plete na sodišču. Še isti večer je svoj izsledek povedal Olgi. Staničeva nato ni prej odnehala, dokler ji novi ljubimec ni obljubil, da bo skušal razglasitev doktorja Andrejčiča za mrtvega prepričati, ali pa vsaj čim dlje zavleči. Saj nazadnje, če je Pavla zanj zgubljena, bi ji tudi on sam privoščil, da zaide z Vipavcem, tem kmetom, v sramoto. V to smer bo skušal tudi vso zadevo zasukati.

Gregorec se je veliki teden res zglasil pri svetniku Gartnerju. Da ima pravico in pravzaprav dolžnost zanimati in potegovati se za svojega nesrečnega prijatelja doktorja Andrejčiča, ki ga je bil pooblastil, naj mu uredi njegove denarne zadeve. Razglasiti Filipa za mrtvega bi bilo vsekakor še pre zgodaj. Njegova žena, gospa Pavla naj še kar malo počaka. Nič bi ne ugovarjal, če bi se ji mudilo, da se ogne sramoti.

Svetnik Gartner je prav za pirhe hotel vrniti lepi in ljubeznivi gospe Pavli svobodo. Po obisku odvetnika Gregorca si je pa premislil. Spis je za nedoločeno čas zaprl nazaj v miznico. Zdravniku doktorju Vipavcu pa o priliki že pove, kako je s to zadevo.

»Preklemansko!« je zarenčal svetnik Gartner in zaklenil mizo. Zdravnika Vipavca je cenil in bil mu rad ustregel. Da se je moral Gregorec vtakniti vmes. Sicer naj pa Andrej poskrbi, da se bo Pavli mudilo. Naj lepa in mlada gospa vrne možu, kar ji je bil posodil s tisto Olgo. »Prava reč!« je mislil Gartner po svoje. »Pavle Fi-

lip in vreden in se bo lahko zagovarjala, če se kdaj vrne. Jaz pa tudi. Zakaj se pa ne oglasi. Nihče mu nič ne stori. Že zavoljo Pavle ne.«

Svetnik Gartner je bil v zadregi. V Brdih se je pa prav za veliki teden omamno razcvetela pomlad. V vinju in bregovih so peli ptiči, da je kar ušesa glušilo.

»Veliki teden! Hódimo tuč žagance!« so se dečki navabili za sredo popoldne pred cerkev in so za konec večernic krepko udrihali s palicami po razpoloženih deskah. S tako razklanimi glasovi so kričali Judje pred Pilatom: »Križaj ga! Križaj ga!«

V četrtek dopoldne so odšli zvonovi v Rim. Oglasili so se klepetci in začel se je veliki post. Čeprav je prejela Pavla pri maši sveto obhajilo, ji je postajalo čimdalje bolj tesno pri srcu. Kakor bi slutila, kaj je bil sklenil svetnik Gartner. Če se je pa spomnila samotne temnice v Begunjah, jo je pa kar zona obhajala.

Umril je Gospod. S tlečo suho drevesno gobo, navezano na žico, so dečki v soboto zjutraj raznesli sveti ogenj po hišah. Zvonovi so se spet oglasili in minil je veliki post. Gradišnikova Pavla pa je prejela pismo od sošolke sestre Ksaverije.

Pavla je prerezala ovoj. S pismom vred je potegnila iz njega tri vejice resja: belo, modrikasto in krvavordečo, pozdrav iz Rebrja pod Svetim Petrom nad begunjsko kaznilnico. Bivši kazneniki Andrejčičevi se je storilo milo. Ko je pa še pogledala naslovne besede in se spomnila nekdanjega, ljubezni polnega pisma svoje mame v Begunje, se ji je sama od sebe utrnula solza. Sestra Ksaverija je pisala: — (Dalje prihodnjič)

... primerna darila za Vaš dom in Vašo družino

Dnevne sobe ■ Spalnice
Kuhinje (tudi vdolane)
Skrinje za perilo ■ Stojala
za časopise
Servirni vozički ■ Mizice
za televizorje
Stojala za rože ■ Krzna
pri

HANZEJ KOVAČIČ
VILACH — BELJAK

Gerbergasse, nasproti kina Apollo

Kaj je UNESCO?

(Nadaljevanje s 3. strani)

Glavni cilj vsega dela: MIR

Najimnitnejši cilj UNESCO pa je, razširjati med narodi duha miru. V zvezi s tem najvažnejšim prizadevanjem te svetovne organizacije je razvila nek delovni program, ki ima za cilj, da ustvari boljše razumevanje in spoštovanje tuje kulture, posebno med državami Vzhoda in Zahoda.

Za pospeševanje takih prizadevanj podpira UNESCO prevode iz tujega slovstva. Sodeluje pri ustanovitvi mednarodnih organizacij na področju gledališča, muzike in umetnosti. Pomaga pri gradbi muzejev in knjižnic. Udeležuje se pri ohranitvi neadomestljivih umetnin in se udeležuje pri mednarodnem delu za rešitev in ohranitev starih templjev v Nubiji — (Afriki).

Odstranjuje sumničenje in nezaupanje

Letni proračun UNESCO je znašal v letu 1961 — 53,5 milijonov dolarjev. Danes ima organizacija na razpolago že 98,8 milijonov. To ogromno zvišanje nam priča, v kakšni meri so ta dela razširili in kako resno so vzeli besedilo številni pomočniki po vsem svetu in odgovorni člani te organizacije, ki so ga pri ustanovitvi UNESCO leta 1945 ustanovne države podpisale:

»Ker se rodijo vojne v človeškem duhu, se morajo začeti v človeškem duhu tudi dela za obrambo miru... Pred kratkim končana uničujoča vojna je povzročila in omogočila zatajitev demokratičnih idealov človeške časti, enakopravnosti in dostojanstva, in na njeno mesto so postavili nauk, ki je prihajal iz nevednosti in predsodkov

Televizija Ljubljana

PETEK, 8. decembra: 9.40 TV v šoli — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev — 17.25 Poročila — 17.30 Pegasti deček — oddaja za otroke — 17.55 TV obzornik — 18.15 Mladinski koncert — 19.05 Brez parole — mladinska oddaja — 19.35 Cickak — 19.40 Potujem, potuješ — Kairo — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cickak — 20.40 Soproj — italijanski celovečerni film — 22.10 Zadnja poročila.

SOBOTA, 9. decembra: 9.40 TV v šoli — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 17.00 Dežurna ulica — ponovitev — 17.40 Vsako soboto — 17.55 TV obzornik — 18.15 Oddaja za otroke — 19.15 Sprehod skozi čas — 19.40 Cickak — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Festival ansamblov JLA — prenos — 21.30 Cickak — 21.40 Junaki cirkuške arene — serijski film — 22.10 Gideon — serijski film — 23.00 Zaključni del festivala JA — 23.15 Drsalna revija — posnetek.

NEDELJA, 10. decembra: 9.25 Poročila — 9.30 Poljudno znanstveni film — 10.00 Kmetijska oddaja — 10.45 V plesnem ritmu — ponovitev — 11.10 Kalejdoskop — ponovitev — 11.30 Junaki cirkuške arene — serijski film — 16.00 Mednarodna drsalna

BOŽIČNE PESMI

SLOVENSKEGA OKTETA

posnete na gramofonske plošče, lahko kupite v Mohorjevi knjigarni.

Oltarne sveče za cerkev

naročite v

MOHORJEVI knjigarni!

o neenakosti plemen in ljudi... Za človeško dostojanstvo je neobhodno potrebno čim večje razširjenje kulture, vzgoje vseh ljudi k pravičnosti, svobodi in miroljubnosti. To je sveta dolžnost, ki jo morajo vsi narodi izpolniti v duhu medsebojne pomoči in sodelovanja...!»

Iz »Wende« ML

Pripomba: Tudi mi Slovenci imamo nekega zastopnika, ki zastopa vaticanško državo v Rimu.

Pavel VI. je 17. septembra imenoval za stalnega opazovalca sv. Sedeža pri UNESCO in za zastopnika sv. Sedeža pri Mednarodni zvezi katoliških organizacij v Parizu slovenskega rojaka msgr. dr. Jožeta Žabkarja, nunciaturenega svetnika prve stopnje. Pri Organizaciji združenih narodov za šolstvo in kulturo je imenovan za zastopnika kot temeljit poznavalec sodobnih kulturnih problemov. Vedno je z vztrajno pažnjo spremljal razvijanje svetovnega kulturnega življenja. Mednarodna zveza katoliških organizacij je v njem dobila usmerjevalca in svetovalca, ki iz lastne izkušnje pozna vprašanja organizacijskega življenja.

revija — 17.00 Ljubezen, oh ljubezen — ponovitev (do 17.50) — 18.25 Karavana — reportaža — 18.55 Cickak — 19.10 Dolgo, vroče poletje — serijski film — 20.00 TV dnevnik — 20.45 Cickak — 20.50 TV magazin — 21.50 Lirika — 22.05 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 11. decembra: 9.40 TV v šoli — 10.40 Ruščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 11.40 TV v šoli: Polarna področja Antarktike — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.50 Ruščina — ponovitev — 16.10 Angleščina — ponovitev — 16.55 Poročila — 17.00 Mali svet — oddaja za otroke — 17.25 Risanke — 17.40 Kje je, kaj je — 17.55 TV obzornik — 18.20 Slovenski pogovorni jezik — 18.45 Zdravstvena oddaja — 19.00 Zimsko športni centri pred sezono — 19.15 Tedenski športni pregled — 19.40 TV pošta — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Cickak — 20.40 TV drama — 21.40 Teme z variacijami — 22.10 TV dnevnik.

TOREK, 12. decembra: 9.40 TV v šoli — 10.35 Angleščina — 11.00 Osnove splošne izobrazbe — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Angleščina — ponovitev — 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev — 18.35 Film za otroke — 18.50 Svet na zaslonu — 19.30 TV obzornik — 20.00 Cickak —

SREDA, 13. decembra: 17.00 Poročila — 17.05 Serijska lutkovna igra — 17.25 Poljudno znanstveni film — 17.55 TV obzornik — 18.15 Ne črno, ne belo — oddaja za otroke — 19.00 Reportaža — 19.30 Mozaik kratkega filma — 20.00 TVD — 20.30 Cickak — 20.40 Anton Funtek: Tekma — TV igra — 21.30 Mednarodni jazz festival v Ljubljani — 21.50 Zadnja poročila.

ČETRTEK, 14. decembra: 9.40 TV v šoli — 10.35 Angleščina — 11.00 Angleščina — 14.50 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Angleščina — ponovitev — 16.10 TV v šoli: Polarna področja Antarktike — 17.05 Poročila — 17.10 Tiktak: Deklica in sonček — 17.25 Slike sveta — otr. filmski žurnal — 17.55 TV obzornik — 18.15 Kalejdoskop — 18.35 Gost v studiu — glasbena oddaja — 19.00 Dežurna ulica — humoristična oddaja — 19.40 Cickak — 19.54 Propagandna medigra — 20.00 TVD — 20.30 Aktualni razgovori — 21.40 TV drama — 22.40 TVD.

V KOPRU SLOVESNO ODPRI ŽELEZNIŠKO PROGO KOPER — PREŠNICA

V soboto, dne 2. decembra, je bila v Kopru svečana otvoritev nove železniške proge Koper—Prešnica. To je velik, zgodovinski dan za Koper in njegovo pristanišče, za slovensko Istro in vobče za vso Slovenijo, kronanje dolgoletnih želja in naporov. Ko je predsednik Slovenije v soboto dopoldne prerezal trak, je iz koperskega pristanišča odpeljal ob zvokih godbe, aplavzih gostov in velike množice ter tuljenja sirene italijanske ladje »Sanura XI-Cagliari«, ki je bila tam za sidrana, tovorni vlak.

Treba je pri tem omeniti, da je pravzaprav po novi železniški progi Koper—Prešnica, dolgi 32 kilometrov, že nekaj dni poprej pripeljal prvi vlak s tovorom 600 ton sladkorja iz Češkoslovaške in jugoslovanske koruze za izvoz. Vožnja je bila poskusna.

Gradnja, ki sta jo financirala slovensko gospodarstvo in banke, je veljala 140 milijonov novih dinarjev.

PRVIČ Z ELEKTRIKO DO ZIDANEGA MOSTA

V ponedeljek, 27. novembra, je odpeljal prvi vlak z elektr. lokomotivo iz Ljubljane v Zidani most. Odhod so s piskanjem pozdravile lokomotive na ljubljanski postaji. Z elektrifikacijo proge do Zidanega mosta je bil uresničen pomemben del programa elektrifikacije slovenskih železnic. Električni vod na obeh tirih je dolg 165 kilometrov in napajajo ga tri postaje, ki so povezane s 36 kilometri daljnovidov. To obsežno delo je bilo v redu opravljeno kljub temu, da dnevno zdrvi na tem odseku 120 vlakov.

Daruj

za tiskovni sklad!

ZAHVALA

Za nakup hiše v 10.-Oktober-Str. 25 so darovali: Družina Schellander iz Domačal 500.— šil. in ga. Čapernik Pavla iz Celovca 1000.— šilingov.

Za prejete darove se odbor Družbe sv. Mohorja prisrčno zahvaljuje!

Miren dom in dobro srce čaka nate! Pošten fant srednjih let, z lepim posestvom v Podjuni, želi spoznati zaradi ženitve pošteno, katoliško dekle do 34 let — z enim otrokom ni izključeno. Samo resne ponudbe poslati na upravo pod »srečna bodočnost«

Vse poljedelske stroje, vse za gospodinjstvo ugodno in na obroke Vam nudi trvdka

Hans Wernig

KLAGENFURT - CELOVEC
Paulitschgasse (Prosenhof)

A & O

WEIHNACHTSANGEBOT 1967

★★★★★★★★

WEINBRAND *** „BOUCHET“ <small>bekannt, beliebt</small> 0,7 l inkl. Getr.-St.	67.-
SCOTCH WHISKY № 10 <small>mit Glas</small> 0,7 l inkl. Getr.-St.	95.-
CHERRY BRANDY <small>von Stockl</small> 0,7 l inkl. Getr.-St.	59.-
„SCHLOSS GREIFENSTEIN“ <small>Rotwein</small> 1 l inkl. Getr.-St.	22.-
„MORILLON“ <small>Weißwein</small> inkl. Getr.-St.	23.-
TROCADERO SEKT <small>1/2-Flasche</small> inkl. Getr.-St. u. Schaumw.-St.	39.50
VERMOUTH ANGELINO <small>„bianco“ oder „rosso“</small> 0,7 l inkl. Getr.-St.	25.50
ASO-KAFFEE <small>in der Schmuckdose</small> 400 g	49.-
A & O-PRALINÉS <small>exquisit gefüllt</small> 1 Schachtel=500 g	18.50
BONBONNIERE <small>ausgewähltes Konfekt</small> ca. 410 g	38.-
BONBONNIERE <small>das „kleine Geschenk“</small> ca. 160 g	13.-
STANNIOL-BAUMBEHANG <small>30 Schokofiguren</small> 1 Karton	22.90
GEMISCHTER STANNIOLBEHANG <small>Schokolade, ca. 50 Stück</small> 1 Karton	38.50
WINDBÄCKEREI <small>farbige Ringeln, ca. 36 Stück</small> 1 Karton	9.50
LIKÖRFLÄSCHCHEN <small>mit Aufhänger, 30 Stück</small> 1 Karton	25.50
RINGEL-KOLLEKTION <small>Gelée, Fondant, 45 Stück</small> 1 Karton	16.90
TEEBÄCKEREI <small>reich gemischt</small> 1 Kilo	28.50
„SELEX“-ANANASSCHEIBEN <small>aus Hawaii</small> 1/2-Dose	9.80
„SELEX“-PFIRSICHE <small>Kalifornische Edel Früchte</small> 1/2-Dose	11.50
„TUC“ CRACKERS <small>feine Salzkekse</small> 1 Paket	4.80
SPARGEL <small>1a. Formosaqualität</small> 300-Gramm-Dose	13.80
PERLWIEBELN <small>zart und feinwürzig</small> 1/2-Glas	10.50
A & O PORTUG. SARDINEN <small>ohne Haut, ohne Gräten</small> 2 Dosen (à 1/2 club)	11.80
SARDELLENRINGE „ORION“ <small>besonders pikant</small> 2 Dosen (à 1/2)	4.90
DEUTSCHER KAVIAR <small>sehr gute Qualität</small> 45-Gramm-Glas	6.70
„GUSTO“ DELIKAT-SALAMI <small>zu 300 g abgepackt</small> 100 g	8.-
DEUTSCHER SEELACHS <small>(Lachsersatz)</small> 1/2-Dose	7.80
KERZE <small>in div. Farben</small> 1 Stück	24.50

Unverbindlich empfohlene, nicht kontrollierte Richtpreise!

Ein Frohes Fest!

Ure in nakit v veliki izbiri pri

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9
Popravila izurim takoj in solidno, kupujem in zamenjam zlato in srebro (tudi strto zlato).

Velika zaloga perila blaga in volne za moške, ženske in otroke

L. Maurice
Klagenfurt, Alter Platz 35

DIE NEUEN CORTINA MIT DEN VERBESSERUNGEN 1968 EINGETROFFEN

CORTINA

1300	49 PS	44.650-
1600	64 PS	46.550-
GT	82 PS	55.900-
COMBI	64 PS	53.850-

SINTSCHNIG KLAGENFURT
SUDBAHNGÜRTEL 8
TELEFON 53-20

20 LET

PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA

Bratje RUTAR & CO. Dobrla ves
odprla sodobni trgovski center Podjune

Tel. 04236-281

SLAVOSPEV PRIDNOSTI IN ZASEBNI POŽRTVOVALNOSTI UGLEDNE TRGOVSKE DRUŽINE!

Razvoj Podjunske trgovske družbe Bratje Rutar & Co. in zgradba sodobnega Trgovskega centra v Dobrli vesi je vzgleden primer pristne zasebne požrtvovalnosti in skupnega dela — članov družine Rutar. Tesno povezana z usodo koroške dežele in z gospodarskim razcvetom Avstrije je tudi preteklost očetove hiše, ki stoji v Žitari vesi, in Podjunske trgovske družbe, ki obhaja ob tej otvoritvi Centra svoj 20-letni obstoj.

Predniki sedanjih bratov Rutar so stari Podjuncani oz. Rožani, torej pravi Korošci. Stari oče, Jurij Rutar, je bil so-ustanovitelj Hranilnice in posojilnice v Sinči vesi in dolga leta načelnik istega kreditnega zavoda. Jožef Rutar je leta 1912 ustanovil prvo trgovsko podjetje Rutar v Žitari vesi. Prva vojna in tej sledeča nemirna leta so težko prizadeli mlado podjetje. Po inflaciji sta Jožef in Urška Rutar tretjič obnavljala trgovino in gostilno v Žitari vesi. Poleg tega sta ustanovila še podružnico v Št. Vidu v Podjuni. Donos teh podjetij je omogočil, da sta primerno izboljšala svojih sedem otrok. Eden — dr. Jožef Rutar — je po vojni postal zdravnik-kirurg.

Z zasedbo Avstrije so nastali posebno težki časi za družino Rutar. Očeta, ki je bil odbornik Hranilnice in posojilnice v Dobrli vesi, predsednik Živinorejske zadruge ter Katoliškega prosvetnega društva „TRTA“ v Žitari vesi in občinski odbornik — je bil najbolj izpostavljen političnemu in narodnemu preganjanju, in končno leta 1945 umorjen. Usoda Slovenca: v prvi svetovni vojni kot avstrijski vojak težko ranjen — v drugi svetovni vojni kot zvesti demokrat umorjen.

Leta 1944 sta bila v okviru borbe med partizani in Volkssturmmom požgana Narodni dom in leta 1934 zgrajeno skladišče. S tem je bilo uničeno vse premoženje. Po vojni sta vdova Urška — ki še danes živi — in starejši sin Vladimir postavila v Žitari vesi tako trgovino kakor gostilno na novo. Danes vidimo na istem mestu moderno ADEG-samopostrežbo in gostilno z lepo dvorano. V gornjem nadstropju gostilne se je udomačilo leta 1967 prvo industrijsko podjetje v občini Žitara ves, Forbell podjetje za perilo. Hčerka

jezeru". Franc Rutar pa je leta 1947 ustanovil prvo trgovsko družbeno podjetje v Dobrli vesi. Po težkem boju in trdem delu se mu je posrečilo šele leta 1950 podjetje odpreti pod svojim imenom. Iz tega podjetja je izšlo, po vstopu bratov, danes vodilno podjetje, Podjunska trgovska družba bratje Rutar & Co., Dobrla ves in firma F. & M. Rutar, hotel in trgovina. Praktično vodstvo družbenega podjetja ima zdaj v rokah disponent Emil Rutar, njegova žena Mara Rutar pa je glavna knjigovodkinja. Tudi ta dva sta si zgradila v Dobrli vesi moderno hišo.

Franc Rutar pa se je kljub poškodbam iz vojne posvetil razširjevanju turizma in njegova dela, n. pr. zgraditev kopalnice Dobrla ves, grede daleč čez potrebe njegovega podjetja. Edini sin Franc Rutar je namesto svoje matere najmlajši član Podjunske trgovske družbe.

Dobri družinski odnosi, skupno vlaganje znanja in kapitala so bili temelji, ki so peljali k uspehu Podj. trg. družbe. Razširitev sestave blaga Podj. trg. družbe je zahtevala večje prostore. Tako je postala hiša Hranilnice in posojilnice v Dobrli vesi premajhna. V tem letu so zgradili na že leta 1957 kupljenem zemljišču ob Kapelški cesti, — poleg hotela — Podjunski trgovski center.

Podjunski trgovski center (PTC) je 36 m široka stavba iz betona, jekla in stekla in jo greje toplozračna kurjava, ista pa jo zrači tudi poleti. Pri gradbi so bila zaposlena predvsem domača podjetja in domači delavci, in to pod vodstvom bratov Rutar. Talne obloge so položili strokovnjaki PTD (Podjunske trgovske družbe). Za telesni blagor je skrbela restavracija hotela Rutar.

Podjunski trgovski center je rezultat vzglednega skupnega dela bratov Rutar

Pogled v prodajni prostor za pohištvo

predvsem zgrajena za kupce, postrežba kot najbolj častna služba.

Podjunski trgovski center naj bi vsem prebivalcem Podjune in vsem prijateljem omogočil, da si dobijo na ugoden način posamezne potrebščine za gospodinjstvo in gospodarstvo. Bogato zalogo blaga ne moremo navesti v časopisu, ker bi primanjkovalo prostora. Zato je na vsako gospodinjstvo prišel zelen list, ki vsebuje tudi darilo. Velik prostor za parkiranje, ugodne cene in brezplačno dostavljanje so nadaljnje prednosti te hiše. Vrh tega po-

Gradbena dela:

GRADBENI MOJSTER
FRANZ GOMERNIG

Gradbeno podjetje, Sinča ves

KATZENBERGER-STROPE že desetletja v Avstriji uporabljajo pri jekleno-betonskih stavbah. Svetujejo in dostavljajo

M. u. H. Leeb & SÖHNE OHG

Betonska delavnica: Wolfsberg, tel. 04352 / 29 91

Inštalacija elektrike:

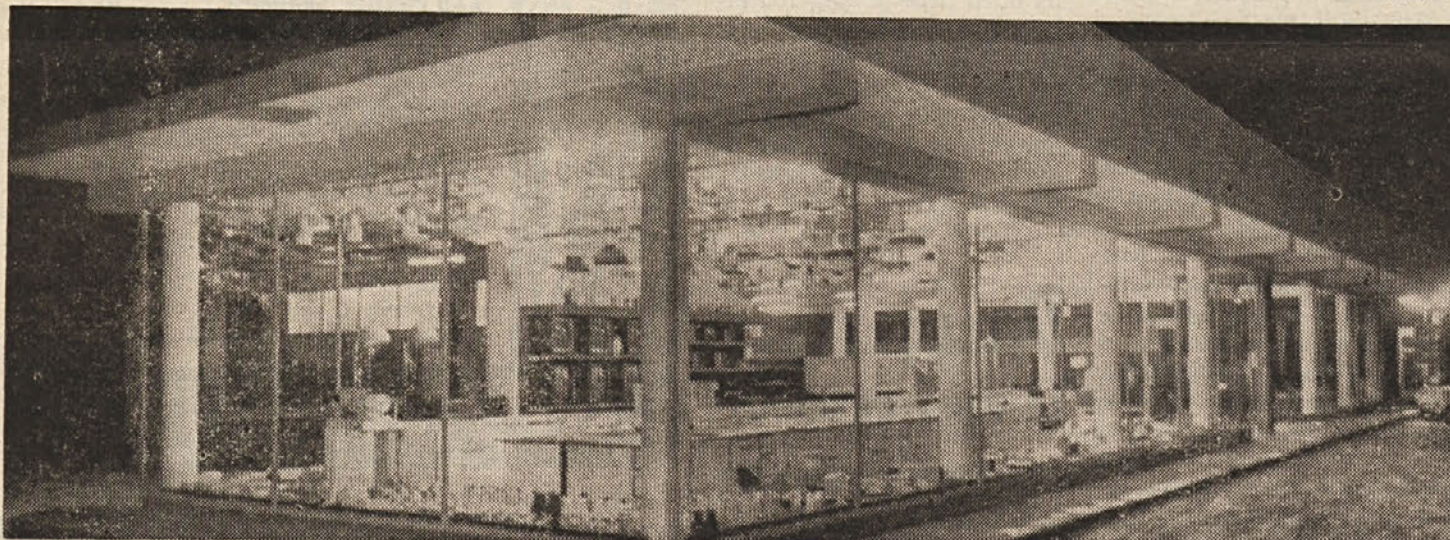
EGON BUCHBAUER

Dobrila ves, tel. 264

Pri vseh stanovanjskih in podjetniških gradnjah se vam ponuja za posamezna kleparska dela, za pločevinasto ostrešje, strelowode — hitro — najboljše — poceni

REINHARD EDER

Velikovec, Scenstr. 2, tel. 04232/672

Pogled od zunaj ponoči

Angela se je poročila z Valentinom Blažem in oba sta ustanovila v Zgornjih Libučah pri Pliberku trgovino z gostilno. Kot krona vsega dela te družine je trgovsko podjetje v Pliberku. Hčerka Ljudmila pa se je omožila s Štefanom Sienčnikom. Danes obsega to podjetje trgovino z vozili, bencinsko črpalko, delavnico, tujsko-prometni biro in osebno ter tovorno prevoznitvo. Najstarejši sin Štefan Sienčnik je sodelnik Podjunske trgovske družbe.

V Št. Vidu v Podjuni je po drugi svetovni vojni Anton Rutar zopet odprl trgovino ter jo izgradil in povečal. Sedaj poseduje ob Klopinskiem jezeru največjo trgovino s samopostrežbo s prodajalno površino 200 m² in „Penzion ob

in seveda tudi družinske zavednosti in nenazadnje požrtvovalnih in zvestih sodelavcev, katerih najstarejši je Andrej Kutej. Najvažnejši kapital pa so seveda zvesti kupci od blizu in daleč. Tem je najprej dolžna hvala za njihovo zvestobo, in vnaprej bo tudi v novi hiši, ki je bila

Assmann

Pohištvo za trgovine

ASSMANN-WERKE

BRUDER ASSMANN, LEIBNITZ

Pisarna: Celovec - Klagenfurt
Theaterplatz 1, tel. 70 1 85

laga podjetje s svojimi strokovnjaki obloge, ki se lahko negujejo ter so lepe, zdrave in v boljši kvaliteti posebno tople. Malo orodje in potrebščine dobite v samopostrežbi — pri večjih stvareh so tako strokovnjaki — kot svetovalci na razpolago.

Naš tednik bo bralce tudi v bodoče obveščal o posebnih ugodnih nakupih v PTC (Podjunskem trgovskem centru) in vabi, da se bralci predvsem poslužujejo tega domačega podjetja.

HERMANN KUSCHEJ

Gradbeno in pohištveno mizarstvo.
Pliberk, Kochatstraße 8, tel. 363

PTD ima med drugim zastopstvo sledečih tvrdk

MINERVA-Radioapparate
Glas FRANZ WILLNERs Erben
EINICHER - EISENHOF
„JOKA“-Erzeugnisse
DURLIN-Lacke
TIROLIA-Herde
VINZ. ZWICK
INKU-Kunststoffböden

Oddelek za električne naprave in štedilnike

- Opeko dostavlja **FRIEDRICH WUTEJ**
Betón: Gluhi les/Lauchenholz, Št. Vid v Podjuni, tel. 04239/60 06
- Gradbeni material dostavlja: **HELMUT SCHWAB**
Gradbeno blago, pesek, gramoz.
Sinča ves, tel. 04232/508
- Tanke za olje dobite pri **ANDREJ URBAS**
Velikovec, Th.-Billroth-Str. 7, tel. 521
- Seveda tudi znane Leitgeb-plošče **V. LEITGEB**
Tovarne plošč iz lesnih vlaken, žaga
Sinča ves, tel. 04232/450/451/275
- Lesna dela: **JOHANN KRASSNIG**
Tesar; Dobrla ves, tel. 04236/282
- Pleskar in slikar: **VALENTIN WEIHEISEN**
Dobrila ves, tel. 04236/267
- Portal iz jekla **ANTON TSCHERNITZ**
Gradbeno in umetno ključavničarstvo.
Kriva vrba/Krumpendorf,
Hauptstraße 180
- Pesek, gramoz, opeka **ŠTEFAN SIENČNIK**
Dobrila ves, tel. 04236/219
- Kletni kamni **BETONWERK VÖLKERMARKT**
Erbeschnig-Röhrls — betonski kamni,
gradbeno blago, terazzo,
Velikovec, tel. 449
- Mizarska dela **GEORG PREINIG**
Grabalja ves 9, občina, Skocijan
tel. 04239/308
- Dostavlja opeko **DIPL. ING. EDMUND UNGER-ULLMANN**
Delavnica prepeke in opeke,
Velikovec, tel. 04232/284 in 449

A&O Trgovina Franc Rutar

Dobrila ves — Eberndorf, tel. 04236 — 220

Ob otvoritvi Podjunskega trgovskega centra v Dobrli vesi smo obiskali tudi A & O samopostrežno trgovino, ki stoji kot del leta 1961 zgrajenega hotela Rutar — tik ob novi stavbi ob Kapelški cesti. Na več kot 200 m² prodajnega prostora nudi ta trgovina bogato izbiro živil, hišnih in kuhinjskih potrebščin, perilo, razne vrste oblek, igrače, šolske in pisarniške potrebščine, šolske knjige, otroške vozičke, šivalne stroje, in darila za božič. Razen tega dobite v bifeju te trgovine tudi malice in pijače, tople in mrzle. Cigarete se dobijo v avtomatu, ki stoji pred recepcijo hotela. Hotel ima 70 postelj in je odprt celo leto. V bližini vasi je lastno veliko kopalnišče, tam je pozimi tudi drsališče (Eislaufplatz) in bife.

Tudi A & O TRGOVINA FRANC RUTAR ima vedno posebne ponudbe — pridite in pogledite — ker pri A & O se kupuje vedno takooo!
Glavni dobavitelj vseh A & O trgovin na Koroškem je tvrdka Friedrich Jungbauer OHG Celovec — Gospa Sveta.

Pogled v A & O trgovino Franc Rutar

Gösser pivo • Piuk limonade • Pago soki • Coca Cola • Scharfner Bombe • Stroh-likjerji